

DJEČJI VRTIĆ VUKOVAR II
VUKOVAR

KLASA:601-02/16-02/01
URBROJ:2196/01-JT-5-01-16-03
Vukovar, rujna 2016.

Na temelju članka 21. Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju (NN 10/97,107/07 i 94/13) i članka 41. Statuta Dječjeg vrtića Vukovar II (KLASA:012-03/14-01/01, URBROJ:2196/01-JT-5-04-14-08), od 29. kolovoza 2014. godine, uz prethodnu raspravu i usvajanje Odgojiteljskog vijeća na sjednici održanoj 29. rujna 2016. godine, Upravno vijeće Dječjeg vrtića Vukovar II, na sjednici održanoj 30. rujna 2016. godine, na prijedlog ravnateljice, donijelo je:

KURIKULUM DJEČJEG VRTIĆA VUKOVAR II ZA PEDAGOŠKU 2016./2017. GODINU

Predsjednica Upravnog vijeća
Lidija Miletić, prof.
Lidija Miletić

Ravnateljica
Jarmilka Beljička Karlaš, prof.
J. Karlaš

ŽUPANIJA: VUKOVARSKO-SRIJEMSKA

GRAD VUKOVAR

ADRESA: Kardinala Alojzija Stepinca 46, Vukovar

E-MAIL: djecji. VRTIC.VUKOVAR@VU.T-COM.HR

WEB Stranica: <http://www.dv-vukovar2.hr/>

Facebook stranica: Dječji vrtić Vukovar 2

Telefon:032/441-288, 032/441-608

Faks: 032/441-608

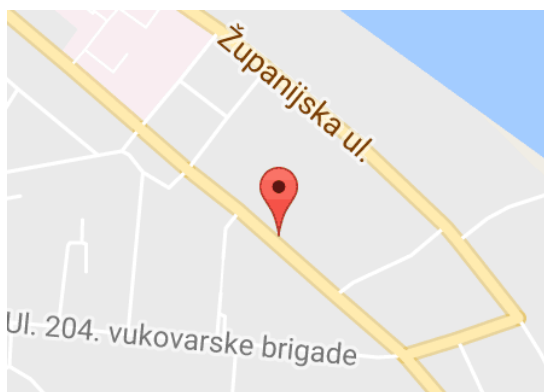
Matični broj: 03008452

OIB:10173264699

OSNIVAČ: GRAD VUKOVAR

GODINA OSNIVANJA: 1998.

RAVNATELJICA: Jarmilka Beljička Karlaš, prof.

SADRŽAJ

1. POJAM KURIKULUMA

- 1.1. SVRHA I VAŽNOST PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA
- 1.2. STRUKTURA PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA
- 1.3. BITNE SASTAVNICE PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA (NAČELA I VRIJEDNOSTI)
- 1.4. CILJEVI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE
- 1.5. KULTURA VRTIĆA I ZNAČAJKE KURIKULUMA
- 1.6. NAŠA VIZIJA KURIKULUMA
- 1.7. KURIKULUM VRTIĆA

2. PROGRAMI

- 2.1. REDOVITI PROGRAMI
- 2.2. PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA
- 2.3. PROGRAM PREDŠKOLE

3. ZADATCI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA NIVOU USTANOVE

- 3.1. ZADATCI NA RAZINI VRTIĆA
- 3.2. OBOGAĆIVANJE SADRŽAJA RADA BLAGDANIMA, PROSLAVAMA, SVEČANOSTIMA, IZLETIMA

4. SURADNJA S RODITELJIMA

- 4.1. ZADAĆE, SADRŽAJI I AKTIVNOSTI SURADNJE S RODITELJIMA
- 4.2. PROGRAM „RASTIMO ZAJEDNO“
- 4.3. KREATIVNE RADIONICE

5. PRAĆENJE, DOKUMENTIRANJE I VREDNOVANJE RADA

- 5.1. DOKUMENTIRANJE PEDAGOŠKOG RADA
- 5.2. DODATNA DOKUMENTACIJA
- 5.3. VREDNOVANJE RADA

6. PROJEKTI

LITERATURA

O NAMA

Dječji vrtić Vukovar II javna je ustanova koja ostvaruje programe predškolskog odgoja i obrazovanja te skrbi o djeci rane i predškolske dobi. Osnovna djelatnost vrtića obuhvaća programe odgoja, obrazovanja, zdravstvene zaštite, prehrane i socijalne skrbi djece od navršene prve godine života do polaska u osnovnu školu.

Vrtić je osnovan odlukom osnivača Grada Vukovara te registriran pri Trgovačkom sudu u Osijeku 1998. godine (Tt-98/435-11).

Poslove predškolskog odgoja ustrojavamo u dva objekta:

- Dječji vrtić „Radost“ - Kardinala Alojzija Stepinca 46., Vukovar i
- Dječji vrtić „Borovo“ - Kralja Zvonimira 33. Borovo naselje

Osnovna specifičnost u radu našeg vrtića je zadovoljavanje iskazanih potreba i interesa roditelja u ostvarivanju prava na odgoj i obrazovanje djece pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina te ostvarivanje odgojno-obrazovnog rada na srpskom jeziku uz obvezno učenje hrvatskog jezika. U svezi, ostvarivanja prava na odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku i pismu, osnovna specifičnost odgojno-obrazovnog rada je učenje i njegovanje materinskog srpskog jezika te inkorporiranje sadržaja rada na očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta djece pripadnika srpske nacionalne zajednice kao i provedba sadržaja i aktivnosti za razvijanje komunikacijskih vještina na hrvatskom jeziku i upoznavanje tradicije i kulture hrvatskog naroda.

Misija Dječjeg vrtića Vukovar II je temeljem suvremene koncepcije predškolskog odgoja poticati cjeloviti psihofizički razvoj djeteta te ostvarivati prava srpske nacionalne manjine na obrazovanje na materinskom jeziku na promicanju jezika, običaja i kulturne baštine srpske nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj.

Vizija Vrtića je postati predškolska ustanova koja će visokim kvalitetom rada razvijati i njegovati materinski srpski i nematerinski hrvatski jezik i interkulturalnost, doprinositi razvijanju pozitivne slike o sebi i osjećaja pripadnosti multikulturalnoj zajednici te odgoj i priprema djece predškolske dobi za uspješno participiranje u suvremenom životu.

1. POJAM KURIKULUMA

Kurikulum Dječjeg vrtića Vukovar II predstavlja implementaciju Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje s obzirom na specifičan kontekst okruženja u kojem vrtić ostvaruje djelatnost ranog i predškolskog odgoja. Kurikulum našeg vrtića možemo definirati kao filozofiju odgoja i obrazovanja koja uključuje odgovore na pitanja „tko uči“, „zašto uči“ (svrhu učenja), „što uči“ (što je važno da dijete nauči), „kako uči“ (metodički model), kako pratimo, dokumentiramo i vrednujemo naš rad.

Kurikulum sadrži našu misiju i viziju, temeljne vrijednosti odgoja i obrazovanja te druge sastavnice (načela, polazišta i ciljeve) koje predstavljaju osnovu za definiranje, planiranje, organiziranje i vrednovanje našeg kurikulumu i odgojno-obrazovnog procesa, kao i smjer profesionalnog razvoja.

Kurikulum vrtića sadrži u sebi veći broj elemenata konkretnih uvjeta koji obuhvaćaju realnu osnovu institucionalnog odgoja i obrazovanja (fizičko i socijalno okruženje za učenje, ulogu odgojitelja u odgojno-obrazovnom procesu, ulogu djeteta u vlastitom učenju), kojima potičemo razvoj potrebnih kompetencija djece za bolje snalaženje i aktivno sudjelovanje u svakodnevnom osobnom, te kasnije profesionalnom i društvenom životu.

Kao teorijska koncepcija, Kurikulum u širem smislu obuhvaća odgovore na pitanja kakvo društvo želimo postati i kakve građane budućnosti želimo obrazovati te, u tom smislu, promovira humanističke vrijednosti demokratskog društva u odgoju i obrazovanju djece. U užem smislu, Kurikulum vrtića predstavlja transformaciju tradicionalnog predškolskog odgoja u suvremeni pedagoški koncept zasnovan na znanstvenim i stručnim dosezima hrvatske i svjetske odgojno-obrazovne teorije i prakse ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja.

Osnovna intencija Kurikuluma vrtića je oživotvorene uvjeta utvrđenih u Nacionalnom okvirnom kurikulumu za rani i predškolski odgoj u cilju poticanja cjelovitog razvoja djeteta, poštujući razvojne i druge čimbenike (osobne potrebe, obitelj, zajednica, vrijednosti, prava i sl.), te kvalitetom pedagoškog djelovanja ostvarivanje najveće moguće dobrobiti za dijete.

Kurikulum vrtića nastao je kao rezultat promišljanja svih zaposlenika, a posebice osobnom motivacijom odgojno-obrazovnih radnika za unapređivanje i podizanje kvalitete rada. Kurikulum promatramo kao otvorenu koncepciju predškolskog odgoja koja se stalno, na temelju kontinuiranog promatranja, praćenja, istraživanja i zajedničkog analiziranja provjerava, modificira i usavršava. U ovom procesu sudjeluju svi zaposleni, obitelj kao primarna socijalna sredina i šira zajednica u kojoj se ostvaruje rast, razvoj i učenje djece te se zajedničkim djelovanjem ostvaruje visoki kvalitete pružanja usluga za dobrobit djece.

1.1. SVRHA I VAŽNOST PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA

Temeljna uloga predškolskoga odgoja i obrazovanja odnosi se na osiguravanje optimalnih uvjeta za uspješan odgoj, potpun i cjelovit razvoj svakog djeteta te doprinos kvaliteti njegova rasta, razvoja i učenja.

Svrha je predškolskoga odgoja i obrazovanja, a samim time i Kurikuluma ovoga vrtića, osiguravanje uvjete za skladan razvoj djetetove osobnosti te unapređivanje djetetovih osobina koja se počinju formirati u ranoj i predškolskoj dobi. S tim u svezi, u vrtiću ćemo osiguravati jednake mogućnosti na kvalitetan odgoj i obrazovanje, podržavati i poticati cjeloviti razvoj individualnih sposobnosti svakoga djeteta te unapređivati osobine koje su neophodne za uspješno zadovoljavanje potreba i uživanje svojih prava te odgovornog ponašanja prema pravima drugih u zajednici.

U kontekstu ostvarivanja postavljenih ciljeva, što je osnovna intencija ovog Kurikuluma, je dizajniranje stimulativnog, zanimljivog, raznolikog i privlačnog okruženja koje će odgovarati potrebama i interesima djece te omogućavati brojne interakcije s osobama (djecom, odgojiteljima, roditeljima i drugim odraslim osobama) i predmetima. Posebna pažnja bit će usmjerena na kreiranje sigurnog i poticajnog okruženja za razvijanje svih djetetovih sposobnosti za učenje i njegovu samostalnost u učenju u kasnijem životu. Dobrobit djeteta i doprinos kvaliteti njegova života, rasta, razvoja svrha je djelovanja svih izravnih i neizravnih sudionika odgoja i obrazovanja.

Zajedničkom akcijom različitih sudionika odgoja (osobito roditelja, odgojitelja i zajednice) izgrađujemo odgojno-obrazovnu koncepciju koja zahtijeva međusobno razumijevanje i suradnju u procesu koji je određen načelima postupanja s djecom, strategijama učenja i poučavanja. Osnovni subjekti koncipiranja i ostvarivanja Kurikuluma su odgojitelji, djeca i roditelji čime se ostvaruju jedinstveno shvaćeni i prihvaćeni bitni ciljevi odgoja i obrazovanja u skladu s potrebama i individualnim razvojnim mogućnostima djeteta i ciljevima društva.

1.2. STRUKTURA PREDŠKOLSKOG KURIKULUMA VRTIĆA

Temeljna struktura predškolskoga kurikuluma vrtića podijeljena je na tri velika podpodručja u kojima dijete izgrađuje bogatiju i pregledniju sliku svijeta te stječe znanja, iskustva i kompetencije:

- **JA:** dijete stječe sliku o sebi (fizičko, socijalno i psihološko „ja“)
- **JA I DRUGI:** dijete stječe znanja, iskustva i kompetencije o osobinama ljudi, ljudskim aktivnostima i odnosima (obitelj, druga djeca, vrtić i šira društvena zajednica)

- **SVIJET OKO MENE:** dijete stječe znanja i iskustva o prirodnim predmetima i materijalima te proizvodima ljudi (materijalna i duhovna dobra, prirodno i šire društveno okruženje, kulturna baština, održivi razvoj)

U svakom potpodručju određuju se sadržaji koji povezuju pedagoške i psihološke dimenzije odgojno-obrazovnog procesa. Prema uvjetima, sadržajima i aktivnostima neposrednoga odgojno-obrazovnog rada ostvaruju se ciljevi kojima se potiče cjelokupni tjelesni, intelektualni, psihofizički, emocionalni, moralni i duhovni razvoj djeteta.

1.3. BITNE SASTAVNICE KURIKULUMA (NAČELA I VRIJEDNOSTI)

Bitne sastavnice Nacionalnog kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje su načela i vrijednosti. U skladu sa svrhom predškolskog odgoja i obrazovanja koju se želi postići (osiguranje uvjeta koji podržavaju i potiču cjelovit razvoj svih individualnih sposobnosti svakoga djeteta) i strukturom predškolskog kurikulumu, načelima se osigurava unutarnja usklađenost i ostvarivanje svih sastavnica kurikulumu predškolskog odgoja:

Tablica 1.3.1. Načela kurikulumu

Fleksibilnost odgojno-obrazovnog procesa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osiguravanje uvjeta koji omogućavaju poštovanje prava svakog pojedinca u vrtiću i prilagodljivost odgojno-obrazovnog procesa potrebama, interesu, mogućnostima i strategijama učenja djeteta
Partnerstvo s roditeljima i širom zajednicom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Obostrana spremnost ustanove i roditelja na aktivno sudjelovanje te zajedničko donošenje odluka vezanih za razvoj i učenje djeteta ▪ Senzibiliziranje lokalne i šire zajednice za potrebe ustanove
Kontinuitet u odgoju i obrazovanju	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Suradnja među različitim razinama (podsustavima) odgoja i obrazovanja (obitelj, vrtić, škola) u cilju premošćivanja barijera pri prijelazu u sklopu podsustava
Otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost za unapređivanje prakse	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Osnaživanje praktičara za promišljanje, istraživanje i unapređivanje odgojno-obrazovnog procesa i prakse kroz samorefleksiju i refleksivnu praksu

Temeljne vrijednosti predškolskog kurikulumu proizilaze iz obrazovne politike koja promiče cjelovit osobni razvoj djeteta, čuvanje i razvijanje nacionalne, duhovne i prirodne baštine RH za europski suživot, stvaranje društva znanja i vrijednosti koji će omogućiti napredak i održivi razvoj:

Tablica 1.3.2. Vrijednosti

Znanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Znanje, obrazovanje i cjeloživotno učenje pokretači su razvoja svakog pojedinca i društva ▪ Dijete stječe znanje oslanjajući se na svoje urođene potencijale istraživanja, otkrivanja, stjecanja kompetencija „učenja učenja“
Humanizam i tolerancija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prihvatanje i poštovanje živog bića te ostvarivanje pravednosti kao životnog načela; poštovanje i prihvatanje različitosti djece ▪ Poticanje razvoja osjetljivosti za druge (djecu, vršnjake, obitelj, druge ljude) i cjelokupno životno okruženje
Identitet	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izgradnja osobnog, kulturnog i nacionalnog identiteta djeteta ▪ Poticanje razvoja samopoštovanja, pozitivne slike o sebi i izgrađivanje osjećaja sigurnosti u socijalnom okruženju
Odgovornost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promicanje proaktivnog i konstruktivnog sudjelovanja u životu zajednice ▪ Poticanje odgovornog ponašanja što pretpostavlja savjestan odnos između slobode izbora (aktivnosti, sadržaja, partnera za igru, prostora, načina oblikovanja aktivnosti) i odgovornosti (samoprocjena vlastitog djelovanja, mišljenja, učenja, komunikacije s drugima...)
Autonomija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Promicanje odgojno-obrazovnog procesa koji je usmjeren razvoju samostalnog mišljenja, odlučivanja i djelovanja ▪ Poticanje na donošenje odluka, ostvarenje prava vršenje izbora te iznošenje i zastupanje vlastitog mišljenja
Kreativnost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prepoznavanje, iniciranje i oblikovanje kreativnih aktivnosti te originalnih pristupa rješavanja problema ▪ Poticanje na razvoj divergentnog mišljenja u svim vrstama aktivnosti

1.4. CILJEVI NACIONALNOG KURIKULUMA ZA RANI I PREDŠKOLSKI ODGOJ I OBRAZOVANJE

Nacionalni okvirni kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje usmjeren je na osiguranje dobrobiti za dijete te ostvarivanje ciljeva predškolskog odgoja i obrazovanja.

Osiguranje dobrobiti promatra se kroz multidimenzionalan, interaktivan, dinamičan i kontekstualan proces kojim se ostvaruje dobrobiti za cjelovit razvoj djeteta. S tim u svezi, planiranje odgojno-obrazovnog procesa usmjereno je na promišljanje aspekata dobrobiti za dijete i načina na koji se one mogu ostvariti, a ne na postizanje parcijalnih ciljeva odnosno područja i sadržaja učenja.

Tablica 1.4.1. Ciljevi/Ostvarenje dobrobiti za dijete

Osobna, emocionalna i tjelesna dobrobit	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvoj motoričkih vještina ▪ usvajanje higijenskih, prehrambenih i navika kretanja kao preduvjeta zdravlja
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ▪ subjektivan osjećaj: biti zdrav, zadovoljan i osjećati se dobro ▪ uživanje u interakcijama i aktivnostima 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ otvorenost prema svijetu oko sebe i prema novim iskustvima ▪ smirenost, samoprihvatanje, samopoštovanje i samosvijest ▪ sposobnost privremene odgode zadovoljavanja potreba ▪ razvoj identiteta djeteta (osobnog i socijalnog) ▪ razvoj samostalnosti mišljenja i djelovanja, spremnost na donošenje odluka koje se odnose na aktivnosti ▪ procjenjivanje mogućih posljedica svojih akcija i razmatranje načina njihova ostvarenja ▪ samoiniciranje i samoorganiziranje vlastitih aktivnosti, inovativnost ▪ promišljanje i samoprocjena vlastitih aktivnosti i postignuća
<p style="text-align: center;">Obrazovna dobrobit</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uspješno funkcioniranje i razvijanje potencijala (spoznajnih, umjetničkih, motoričkih...) ▪ uključenost u aktivnosti (zaokupljenost) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ radoznalost, inicijativnost, kreativnost, stvaralački potencijal ▪ samopouzdanje u sebe, percepcija sebe kao osobe koja može i voli učiti ▪ otkrivanje radosti i korisnosti učenja ▪ stvaranje i zastupanje novih ideja, argumentirano iznošenje vlastitih načina razmišljanja, propitivanje vlastitih ideja i teorija ▪ identifikacija različitih izvora učenja i njihovu raznovrsnu primjenu ▪ idejna izrada i vođenje projekata (djetetovih i onih potaknutih od odgojitelja) ▪ osvještavanje procesa vlastitog učenja, upravljanje njime i postupno preuzimanje odgovornosti za taj proces ▪ samoprocjena djeteta u području učenja
<p style="text-align: center;">Socijalna dobrobit</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ uspješno interpersonalno funkcioniranje i razvijanje socijalnih kompetencija 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razumijevanje i prihvaćanje drugih i njihovih različitosti ▪ usklađenost s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima socijalne grupe/zajednice ▪ uspostavljanje, razvijanje, usklađivanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima, ▪ aktivno sudjelovanje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija ▪ etičnost, solidarnost i tolerancija u komunikaciji s drugima ▪ fleksibilnost i adaptabilnost: mogućnost prilagodbe novim promjenjivim situacijama i okolnostima ▪ osjećaj prihvaćenosti i pripadanja, percepcija sebe kao važnog dijela zajednice ▪ odgovorno ponašanje djeteta prema sebi i drugima

Važan cilj Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje je cjelovit razvoj, odgoj i učenje te razvoj ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje

Kompetencije koje treba poticati i osnaživati temelje se na shvaćanju djeteta kao cjelovitog bića te ih promatramo u kontekstu razvojnih mogućnosti i integrirane prirode učenja djeteta, a to su:

Tablica 1.4.2. Ciljevi/Ključne kompetencije

Komunikacija: materinski jezik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobljavanje djeteta za pravilno usmeno izražavanje i bilježenje vlastitih misli, osjećaja, doživljaja i iskustava ▪ razvoj svijesti djeteta o utjecaju jezika na druge i potrebi uporabe jezika na pozitivan i društveno odgovoran način
Komunikacija: strani jezici	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omogućavanje djetetu upoznavanje, razumijevanje i smislenu uporabu stranoga jezika u nizu različitih aktivnosti i situacija (situacijsko učenje, igra, za dijete svrhovite aktivnosti, poticajni kontekst)
Matematika i prirodoslovlje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje i primjena matematičkoga mišljenja u rješavanju problema u različitim aktivnostima i svakidašnjim situacijama ▪ poticanje djeteta na postavljanja pitanja, istraživanje, otkrivanje i zaključivanje o zakonitostima svijeta prirode; primjena prirodoslovnoga znanja u svakidašnjem životu ▪ osiguranje primjerene potpore djetetu u zoni sljedećeg razvoja
Digitalna kompetencija	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upoznavanje djeteta s informacijsko-komunikacijskom tehnologijom i mogućnostima njezine uporabe u različitim aktivnostima
Učiti kako učiti	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobljavanje djeteta za osvještavanje procesa vlastitog učenja te uključivanje djeteta u planiranje, stvaranje strategije, organiziranje i vrednovanje procesa vlastitog učenja
Socijalna i građanska	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje djeteta na odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima, međuljudsku i međukulturnu suradnju, uzajamno pomaganje i prihvaćanje različitosti; samopoštovanje, poštovanje drugih te osposobljavanje za učinkovito sudjelovanje u razvoju demokratskih odnosa
Inicijativnost i poduzetnost	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje djeteta na izražavanje i ostvarivanje vlastitih ideje u različitim aktivnostima i projektima ▪ poticanje razvoja stvaralaštva, inovativnosti, samoiniciranje i samoorganiziranje (planiranje i vođenje vlastitih aktivnosti i projekata) i spremnost djeteta na preuzimanje rizika
Kulturna svijest i izražavanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje stvaralačkog izražavanja ideja, iskustva i emocija djeteta u svijetu umjetnosti ▪ razvoj svijesti djeteta o lokalnoj, nacionalnoj i europskoj kulturnoj baštini; razumijevanje kulturne i jezične raznolikosti

1.5. KULTURA VRTIĆA I ZNAČAJKE KURIKULUMA VRTIĆA

Implementaciju Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u velikoj mjeri određuje kultura svakog vrtića, odnosno zajednice ljudi koja je prepoznatljiva po međuljudskim odnosima, razmišljanjima, radu, organizaciji, oblikovanju i podržavanju procesa učenja djece i odgojitelja.

Tablica 1.5.1. Kultura vrtića

<p>Poticajno okruženje</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Prostor ▪ Materijali 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pruža mogućnost različitih organizacija prostora te usmjeren promoviranju susreta, komunikacije i interakcije ▪ multisenzoričan: potiče na istraživanje i angažiranje različitih senzoričkih modaliteta ▪ ugodan, odražava različita obilježja sve djece i njihovih obitelji, kvalitetno strukturirane prostorne cjeline (centri aktivnosti/kutići) ▪ bogatstvo i promišljenosti izbora materijala omogućuju razvoj neovisnosti i autonomije učenja, otkrivanje i rješavanje problema, postavljanje hipoteza, istraživanje, eksperimentiranje, konstruiranje znanja i razumijevanja ▪ omogućuju interakcije s različitim sadržajima učenja, koje za dijete trebaju imati istraživački karakter
<p>Socijalno okruženje</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Demokratske osnove ▪ Suradnički i partnerski odnosi ▪ Govorno-komunikacijski kontekst 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ temelji se na međusobnom poštovanju i recipročnoj komunikaciji na svim razinama vrtića ▪ doprinosi autonomiji i emancipaciji djece i odraslih na svim razinama odgojno-obrazovnoga procesa ▪ demokratske osnove-postizanje na svim socijalnim razinama vrtića (dijete-odrasli, dijete-dijete/grupa djece, odrasli-odrasli) ▪ uključuje mogućnosti suodlučivanja djece o pitanjima koja se odnose na njihovo življenje, odgoj i učenje u vrtiću ▪ osiguranje bogatstva interakcija djece s drugom djecom i odraslima ▪ omogućuje raspravu i međusobnu razmjenu ideja i znanja, isprobavanje, provjeravanje i korigiranje vlastitih znanja i teorija djelovanja
<p>Vođenje vrtića i u vrtiću</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vizija ▪ Distribuirano vođenje 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ usklađenost s interesima uže i šire lokalne zajednice te načelima Nacionalnoga kurikulumu za rani i predškolski odgoj i obrazovanje ▪ utemeljenost: humane vrijednosti i uvjerenja, civilizacijske tečevine te povijesna baština ▪ izgradnja, ostvarivanje i nadograđivanje zajedničke vizije te podizanje kvalitete odgojno-obrazovne prakse sudjelovanjem svih uključenih u odgojno-obrazovni proces, u skladu sa svojim sposobnostima i ulogom ▪ doprinos primjereno distribuirane moći: postizanje fleksibilnosti odgojno-obrazovnoga procesa, oslobađanje kreativnih i ostalih potencijala svakog pojedinca, očuvanje ljudskih potencijala

Kurikulum ranog i predškolskog odgoja treba obuhvaćati sva područja djetetova razvoja u jednoj cjelini kako bi odgovarao prirodi djeteta i njegovu podučavanju. Osnovne karakteristike suvremenog kurikuluma za rani i predškolski odgoj su:

Tablica 1.5.2. Značajke kurikuluma vrtića

Integrirani	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strukturiranje aktivnosti u cilju poticanja cjelovitog razvoja, a ne prema izdvojenim metodičkim područjima ▪ stimulativno okruženje koje omogućuje slobodu izbora sadržaja vlastitih aktivnosti, partnera, istraživanja, učenja na smislen i svrhovit način za dijete, stjecanje različitog znanja (fizičkog, socijalnog, logičkog)
Razvojni	<ul style="list-style-type: none"> ▪ uvažavanje i podupiranje interesa, mogućnosti i iskustava djeteta ▪ planiranje sadržaja učenja, aktivnosti i odgojno-obrazovnog procesa: razvojno, otvoreno, dinamično ▪ naglasak na oblikovanju uvjeta/situacija za učenje koje pogoduju određenim aktivnostima
Humanistički	<ul style="list-style-type: none"> ▪ polazište: dijete sa svim svojim potencijalima ▪ poticanje razvoja potencijala, samopoštovanja i osnaživanje identiteta ▪ poticanje samostalnog i kritičkog razmišljanja, prihvaćanje perspektive djeteta ▪ osiguravanje iskustva preuzimanja odgovornosti i prakticiranja odgovornog ponašanja (sloboda izbora, odgovornost, tolerancija, poštenje i pravda) ▪ izgrađivanje kvalitetnih interakcija u kojem dijete osjeća ugodu, zadovoljstvo i pripadanje
Konstruktivistički i sukonstruktivistički	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje individualiteta, identiteta, poticanje samoregulirajućeg učenja ▪ učenje: konstruiranje i sukonstruiranje znanja (konstrukcija učenja ovisi o prethodnom iskustvu i drugim individualnim posebnostima te načina interpretiranja određenog iskustva) ▪ znanje: nastaje u procesu zajedničke konstrukcije ili sukonstrukcije subjekata koji uče (sudioničko, proaktivno i suradničko učenje) te se temelji na promišljanju i kreiranju novog znanja (a ne memoriranju i repetaciji)

Planiranje kurikuluma temelji se na kvalitetnoj komunikaciji i profesionalnoj suradnji odgojitelja, kao i drugih stručnih djelatnika vrtića. S obzirom na karakteristike suvremenog kurikuluma predškolskog odgoja i obrazovanja, planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) za provedbu različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih iskustava djece, a ne precizan tijek njihovih aktivnosti niti fragmentirani sadržaji učenja.

Tablica 1.5.3. Planiranje i oblikovanje kurikuluma vrtića

Planiranje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ okruženje za učenje poticajno za održavanje različitih odgojno-obrazovnih aktivnosti i stjecanje raznovrsnih iskustava djece
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Okruženje ▪ Praćenje i dokumentiranje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ praćenje, promatranje i razumijevanje djece ▪ dokumentiranje i zajedničko interpretiranje aktivnosti djece
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Profesionalna suradnja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ kvalitetna komunikacija i profesionalna suradnja odgojitelja ▪ zajedničko promišljanje, realizacija i evaluacija odgojno-obrazovnoga procesa ▪ kvalitetna odgojno-obrazovna praksa je kolektivno, a ne individualno postignuće

1.6. NAŠA VIZIJA KURIKULUMA VRTIĆA

Kurikulum vrtića predstavlja implementaciju Nacionalnog kurikuluma za rani i predškolski odgoj i obrazovanje u specifično okruženje u kojoj predškolska ustanova ostvaruje djelatnost ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Također, polazi od temeljnih postavki, novih paradigmi o djetetu i djetinjstvu te u tom smislu polazi od konkretnog djeteta i njegovih potreba, sposobnosti, interesa i mogućnosti te podupire i podržava njegov rast, razvoj i učenje.

Polazište od djeteta temelji se na dobrom razumijevanju: djeteta:

- razvojnih potreba i mogućnosti djeteta
- interesa djeteta
- postojećih znanja i razumijevanja
- profila inteligencije
- stilova i modaliteta učenja, kognitivne strategije
- komunikacije s drugima
- kreativnih i drugih potencijala

U cilju kreiranja odgojno-obrazovnog rada u najboljem interesu djeteta, kontinuirano promatramo njegov rast, razvoj i učenje. Na temelju dobrog poznavanja psihofizičkih karakteristika i razvojnih mogućnosti, potreba, sposobnosti i interesa podržavamo osobnost svakog djeteta, podupiremo individualne strategije, stilove i modalitete učenja te potičemo razvoj kompetencija primjerenih razvojnim mogućnostima djeteta. Pri tome, dijete promatramo kao kompetentno i aktivno u vlastitom učenju, rastu i razvoju.

Kao odgojno-obrazovna koncepcija, Kurikulum vrtića se razvija kroz sukonstrukciju i zajednički rad svih, a posebice pedagoških radnika te podrazumijeva ukupnost odgojno-obrazovnih interakcija u sklopu fizičkog i socijalnog okruženja vrtića, koja uključuje djecu i odrasle. U tom smislu Kurikulum vrtića je:

- otvoren za nadograđivanje postojećih znanja i unošenje promjena
- dinamičan i razvojan
- razvija se i mijenja na temelju učenja i istraživanja i
- rezultat je suradnje svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa

Uvažavajući suvremene spoznaje i praksu o načinima učenja djece predškolske dobi (aktivna, cjelovita i istraživačka priroda učenja) te osnovne značajke Kurikuluma (humanističko-razvojna koncepcija, konstrukcija i sukonstrukcija znanja, cjelovitost) pri izradi i razvijanju Kurikuluma vrtića planiraju se kontekstualni uvjeti (okruženje) te projiciraju aktivnosti za stjecanje raznovrsnih iskustava djece.

Sadržaji djetetova učenja nisu strogo propisani. Poučavanje se zamjenjuje učenjem činjenjem odnosno izravnim stjecanjem iskustva. Sam proces učenja odvija se kroz interakciju s odraslima, djecom i stvarima u prostoru u kojem djeca borave. Na taj način, učenje i cjelovit razvoj djeteta snažno je pod utjecajem socijalnog i kulturnog konteksta u širem i užem okruženju. Na temelju praćenja i podržavanja interesa i inicijativa djece kreira se okruženje za učenje koje je otvoreno, privlačno te obogaćeno sadržajima koji doprinose razumijevanju sebe i svijeta oko sebe te stvara uvjete za nova učenja.

Sukladno svojim interesima, potrebama i mogućnostima, dijete slobodno bira sadržaje i partnere svojih aktivnosti te istražuje i uči na način koji je njemu svrhovit. Djeca uče aktivno, sudjelujući, čineći i surađujući s drugima. Konstruiranje znanja je socijalni proces koji se odvija u suradnji s drugima te je posvećeno konstrukciji i sukonstrukciji značenja umjesto suhoparnoj reprodukciji.

Zadatak vrtića je poticati procese osposobljavanja djece za snalaženje u sadašnjosti i u budućnosti. Veću vrijednost imaju odgojno-obrazovna djelovanja koja djeci omogućavaju „učenje učenja“, a ne učenje određenih sadržaja (poučavanje i repetitivno učenje).

Tablica 1.6.1. Značajke kurikuluma vrtića

<p>Dijete</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sigurno, sretno, zdravo, kompetentno i samopouzđano ▪ osposobljenost za preuzimanje inicijative i zauzimanja za sebe ▪ samostalnost u obavljanju aktivnosti (samostalnost djetetova djelovanja, mišljenja i odlučivanja) ▪ usvajanje i praktična uporaba pojmova i predodžaba kojima dijete razumije i objašnjava sebe, svoje ponašanje i izbore ▪ sposobnost razumijevanja vlastitih potreba (tjelesnih, emocionalnih, spoznajnih, socijalnih, komunikacijskih i sl.) ▪ uspostavljanje kvalitetnih odnosa s drugom djecom i odraslima (sudjelovanje, pregovaranje, rješavanje sukoba, razumijevanje i poštivanje različitosti među ljudima) ▪ istraživanje i razvijanje kompetencija ▪ stjecanje i razvoj vještina učenja (povezivanja sadržaja, logičkoga mišljenja, argumentiranja, zaključivanja i rješavanja problema) ▪ uključivanje djeteta u planiranje i organiziranje procesa učenja te poticanje na stvaranje strategije vlastitog učenja ▪ poticanje na uporabu različitih medija ▪ poticanje aktivnosti koje se oslanjaju na kreativno stvaranje te promišljanje o novim perspektivama i mogućnostima izražavanja ▪ sposobnost razumijevanja i uvažavanja potreba drugih te odgovorno ponašanje prema sebi i prema drugima ▪ osiguravanje kvalitetne prilagodbe trenutačnom okruženju, mogućnost prilagodbe novim, promjenjivim okolnostima ▪ sposobnost odgovornoga ponašanja u okruženju (prirodnom i materijalnom) ▪ življenje i učenje prava djeteta ▪ dobrobit i radost svakog djeteta
<p>Dijete kao aktivni građanin zajednice</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osiguravanje demokratskog življenja, aktivno sudjelovanje i suodlučivanje te pluralizam ▪ ostvarenje prava zajamčenih Konvencijom o pravima djeteta ▪ osposobljavanje za razumijevanje svojih prava, obveza i odgovornosti te prava, obveza i odgovornosti drugih ▪ uvažavanje osobnost svakog djeteta, razvijanje samopoštovanja i pozitivne slike o sebi ▪ stvaranje temelja za interkulturalne veze i interkulturalnu komunikaciju ▪ očuvanje i razvoj osobnog, nacionalnog i kulturnog identiteta te razvijanje pozitivnih stavova prema jeziku i kulturi pripadnika većinskog, hrvatskog naroda i drugih naroda i nacionalnosti ▪ uspostavljanje i održavanje kvalitetnih odnosa s djecom i odraslima (odgovorno ponašanje, pozitivan i tolerantan odnos prema drugima) ▪ poticanje djece na iznošenje svojih ideja i sudjelovanje u donošenju odluka koje se odnose na njihov odgoj i učenje ▪ omogućavanje usklađenosti ponašanja s obrascima, pravilima, normama i zahtjevima socijalne grupe i zajednice ▪ osposobljavanje za demokratski dijalog s ostalim sudionicima procesa (aktivno sudjelovanje, dijalog, argumentiranje, pregovaranje i konstruktivno rješavanje konfliktnih situacija) ▪ osiguravanje slobode i poticanje razvoja odgovornosti svih sudionika u

	<p>odgojno-obrazovnom procesu</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ osposobljavanje djeteta za samoprocjenu i samodisciplinu ▪ poticanje na aktivno sudjelovanje u raspravama tj. slobodno iznošenje različitih stajališta ▪ osnaživanje inicijativa djece i njihove poduzetnosti ▪ poticanje na osmišljavanje, iniciranje i organiziranje vlastitih aktivnosti i (su)upravljanje razvojem tih aktivnosti
Roditelji i zajednica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ podrška obitelji u području kvalitetne afirmativne roditeljske uloge ▪ usklađeno međusobno partnersko djelovanje vrtić – obitelji ▪ zadovoljstvo roditelja ▪ uvažavanje i podržavanje prepletenih i recipročnih odnosa različitih socijalnih subjekata
Okruženje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacija prostora koji je funkcionalan te usmjeren na komunikaciju i interakciju s prostorom, materijalima, drugom djecom i odraslima ▪ omogućava distanciranje djeteta iz grupnih zbivanja i pravo na privatnost
▪ Prostorno	<ul style="list-style-type: none"> ▪ bogata ponuda raznovrsnih, razvojno primjerenih i stalno dostupnih materijala koji potiču aktivnu konstrukciju znanja te stjecanje raznovrsnih iskustava, znanja i razumijevanja
▪ Materijalno	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osiguranje sigurnosti okruženja te održavanje estetike i funkcionalnosti
▪ Vremensko	<ul style="list-style-type: none"> ▪ fleksibilan dnevni ritam koji se temelji na prepoznavanju i uvažavanju djetetovih potreba
▪ Socijalno	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stvaranje inkluzivnog okruženja tj. uvažavanje i prihvaćanje različitosti ▪ međusobno poštovanje i ostvarivanje partnerskih odnosa i recipročne komunikacije na svim razinama vrtića i odgojno-obrazovnog procesa (dijete-odrasli, dijete-dijete, odrasli-odrasli) ▪ poticanje na samoprocjenu tj. uspostavljanje uzročno-posljedične veze između vlastitih izbora i ponašanja ▪ razvijanje osjećaja prihvaćanja i pripadnosti ▪ percepcija sebe kao važnog člana zajednice koji ima priliku i mogućnost pružanja doprinosa zajednici ▪ preuzimanje osobne i zajedničke odgovornosti za tijek i ishode odgoja i obrazovanja
Ozračje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ model usklađenog življenja koji poštuje prava djeteta u skladu s humanim vrijednostima (sloboda, odgovornost, tolerancija, poštenje i pravda) ▪ vrtić kao mjesto ugone, zadovoljstva, pripadanja i kvalitetnih odnosa ▪ poticanje razvoja potencijala i kompetencija djeteta te svih oblika učenja ▪ osnaživanje zaštitnih mehanizama i umanjivanje rizičnih čimbenika ▪ prihvaćanje, njegovanje i razvijanje vrijednosti obitelji, zajednice i društva
Odgojitelji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje profesionalnih i kreativnih potencijala odgojitelja ▪ doprinos ostvarivanju zajedničke vizije ustanove u skladu sa svojim sposobnostima ▪ otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse ▪ osnaživanje osobnih i profesionalnih kompetencija za primjereno i funkcionalno djelovanje u odnosu sa suradnicima, djetetom, obiteljima, zajednicom ▪ osnaživanje i osposobljavanje za istraživanje i aktivno promišljanje vlastite

<p>Ostali radnici</p>	<p>odgojno-obrazovne prakse te razvijanje reflektivne prakse</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje kvalitete vrtića i odgojno-obrazovnog procesa (organizacija fizičkog i socijalnog okruženja) ▪ razvijanje osobne odgovornosti za cjelovito djelovanje na dijete u svim interakcijama (pružanje podrške, pomoći, informacija, povratnih informacija, dogovaranje) ▪ razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu ▪ proklamiranje humanih vrijednosti <ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje profesionalnih i kreativnih potencijala svakog pojedinca ▪ doprinos ostvarivanju zajedničke vizije ustanove u skladu sa svojim sposobnostima i ulogom u ustanovi ▪ otvorenost za kontinuirano učenje i spremnost na unapređivanje prakse ▪ razvijanje odgovornosti u osobnom i timskom radu u odnosu na radnu ulogu / poslove, na dobrobit djeteta i na cjelokupan rad i ozračje vrtića
------------------------------	---

1.7. KURIKULUM VRIĆA

Vrtićkim Kurikulumom utvrđen je okvirni plan i program rada kroz programe ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja. Vrtić ostvaruje i provodi redovite cjelovite programe različitih trajanja, obvezni program predškole, programe s djecom s teškoćama u razvoju, program ranog učenja stranog, engleskog jezika te programe rada s roditeljima. Pri izradi kurikuluma stavljen je naglasak na specifičnosti vrtića i sredine u kojoj vrtić djeluje.

U cilju zadovoljavanja iskazanih potreba i interesa roditelja u ostvarivanju prava na odgoj i obrazovanje djece pripadnika etničkih i nacionalnih zajednica ili manjina, odgojno-obrazovni rad Vrtić izvodi na srpskom jeziku uz obvezno učenje hrvatskog jezika. Aktivnosti na hrvatskom jeziku provode se svakodnevno u trajanju dva sata (za 10-satni program boravka), odnosno 1/5 trajanja dnevnog programa. U svezi, ostvarivanja prava na odgoj i obrazovanje na materinskom jeziku i pismu, osnovna specifičnost odgojno-obrazovnog rada je učenje i njegovanje materinskog srpskog jezika te inkorporiranje sadržaja rada na očuvanju nacionalnog i kulturnog identiteta djece pripadnika srpske nacionalne zajednice.

Osnovna polazišta u radu koncipirana su u cilju poticanja cjelovitog razvoja djeteta (razvoj tjelesnih, emocionalnih, socijalnih i spoznajnih potencijala, poticanje komunikacijskih vještina i raznovrsnih oblika izražavanja i stvaralaštva te razvoj kompetencija). U skladu s postavljenim ciljem, pri organiziranju provedbe programa, posebna pozornost bit će usmjerena na stvaranje poticajnog materijalnog i socijalnog okruženja koje će omogućavati

zadovoljavanje djetetovih potreba za sigurnošću, pripadnošću, ljubavlju, samopoštovanjem i poštovanjem drugih osoba, potreba za samoostvarenjem osobnih potencijala, za zabavom (igra, smijeh, razonoda), slobodom i moći/važnošću čime će se doprinostiti zdravom socioemocionalnom razvoju.

Polazne osnove u oblikovanju programa temeljimo na elementima humanističko-razvojne koncepcije, primjeni demokratskih načela u odgoju predškolske djece, spoznaji o aktivnoj i kreativnoj prirodi djeteta te spoznaji o važnosti pozitivnog emocionalnog ozračja (prisnost, sloboda komuniciranja, trajnost veza s djecom i odraslima) za daljnji razvoj i učenje djeteta. Također ćemo u skladu s Konvencijom o pravima djeteta i Nacionalnim kurikulumom za rani i predškolski odgoj i obrazovanje osiguravati provedbu dječjih prava (prava preživljavanja, razvojna prava, zaštitna prava, prava sudjelovanja) te poticati i unapređivati razvoj ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje: komunikaciju na materinskom jeziku i na stranim jezicima, matematičku kompetenciju i osnovne kompetencije u prirodoslovlju i tehnologiji, digitalnu kompetenciju, učiti kako učiti, socijalne i građanske kompetencije, inicijativnost i poduzetnost, kulturnu svijest i izražavanje.

Bitne sastavnice predloženog kurikulumu, koje služe kao orijentacija pri planiranju, pripremanju, izvođenju i vrednovanju rada, usklađuju se s općim načelima prema Konvenciji o pravima djeteta i drugim načelima (načela nediskriminacije, dobrobiti i aktivnog sudjelovanja djeteta u svim pitanjima koja utječu na njegov život, sloboda izražavanja i mišljenja, načela dobne i individualne primjerenosti, svrhovitosti, aktivnosti, socijalizacije, individualizacije, dosljednosti, cjelovitosti i integriteta, praćenja i poticanja razvoja djeteta, usklađenosti s potrebama djeteta i roditelja te uspostavljanja partnerskih odnosa predškolske ustanove s roditeljima i širom zajednicom).

Bitne pretpostavke ostvarivanju ciljeva postavljenih u kurikulumu su:

- podizanje stručnih kompetencija odgojitelja i ostalih radnika
- kvalitetna suradnja na relaciji roditelji-vrtić
- prepoznatljivost i podrška lokalne zajednice

Prioritetna područja unapređenja u ovoj pedagoškoj godini su:

- kurikulum i odgojno-obrazovni proces
- suradnja s roditeljima
- praćenje, dokumentiranje i vrednovanje rada

Sukladno razvojnom planu ustanove postavljeni su slijedeći razvojni ciljevi:

- povećanje planiranja temeljenog na praćenju i prepoznavanju individualnih kompetencija djeteta/djece
- osnaživanje timskog rada
- unapređivanje oblika rada s roditeljima

2. PROGRAMI

U sklopu svoje djelatnosti vrtić će ostvarivati programe za koje ima suglasnost Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta Republike Hrvatske:

Tablica 2.1. Verificirani programi u organizaciji DV Vukovar II

Naziv programa	Suglasnost MZOŠ RH	Namjena
Program odgojno-obrazovnog rada Dječjeg vrtića Vukovar II	KLASA:601-01/97-01/380 URBROJ: 532-02-01/3-98-1	▪ djeca od navršene prve godine do polaska u školu
Program predškole u organizaciji Dječjeg vrtića Vukovar II u Vukovaru	KLASA:601-02/14-02/00006 URBROJ: 533-25-15-0004	▪ djeca u godine pred polazak u osnovnu školu

Tablica 2.2. Verificirani programi u organizaciji drugih organizatora

Naziv programa	Suglasnost MZOS	Organizator	Namjena
Kraći program ranog učenja engleskog jezika	KLASA:601-02/16-03/00405 URBROJ: 533-25-16-0002	▪ Udruga za rano učenje „Lingapanga“, Vukovar	▪ djeca od 5 godina do polaska u školu
Plan i program obuke neplivača za djecu od 6-14 godina	KLASA:620-01/12-03/00027 URBROJ: 533-11-12-0005	▪ Vinkovački plivački klub, Periska d.o.o.	▪ djeca od 5 godine do polaska u školu

Ovisno o potrebama i interesima djece i roditelja/skrbnika, a u skladu s Pravilnikom o upisu djece i ostvarivanju prava i obveza korisnika usluga programa predškolskih ustanova Grada Vukovara („Službeni vjesnik“ Grada Vukovara br. 7/00), s obzirom na vrstu i trajanje programa, provodit ćemo slijedeće programe predškolskog odgoja:

- Cjelodnevni 10-satni program jaslica i vrtića
- Poludnevni 6-satni boravak za djecu od tri do sedam godina (s ručkom)
- Poludnevni 6-satni boravak za djecu od tri do sedam godina (bez ručka)
- Program Predškole
- Kraći program ranog učenja engleskog jezika-prema interesu djece i roditelja.

2.1. REDOVITI PROGRAMI

Programi i organizacija rada u našem vrtiću temelje se na razvojno-primjerenom kurikulumu usmjerenom na dijete i humanističkoj koncepciji razvoja predškolskog odgoja. Središte i polazište rada jesu potrebe i interesi naše djece, roditelja i lokalne zajednice. U planiranju aktivnosti vodimo se načelima individualizma, nepristranosti i interdisciplinarnosti.

Bitne odrednice na unapređivanju programa koje odgojitelji unose u organizacijska rješenja vrtića su:

Tablica 2.1.1. Programska i organizacijska rješenja

Polazne osnove u radu	Bitne zadaće na unapređenju rada
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Razvojno-primjereni Kurikulum ▪ Usmjerenost na dijete ▪ Humanistička koncepcija razvoja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ strukturirano okruženje i poticajna bogata materijalna sredina koja doprinosi razvoju dječjeg učenja, kreativnosti i stvaralaštva ▪ poznavanje zakonitosti rasta i razvoja djeteta kao preduvjeta planiranja odgojno-obrazovnog rada ▪ učenje je interaktivan proces koji uključuje djecu, odrasle, kao i čitavo društveno okruženje ▪ poticanje partnerskog odnosa sa roditeljima u ostvarivanju optimalnog razvoja djeteta ▪ poticanje tolerancije prema različitostima i uvažavanje prava sve djece (poticati uključivanje i socijalizaciju djece s teškoćama u razvoju u život i rad ustanove) ▪ kontinuirano stručno usavršavanje-stjecanje novih znanja, vještina i sposobnosti potrebnih za primjenu suvremenih oblika rada s djecom predškolske dobi
Organizacijska rješenja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ planiranje prostora i aktivnosti utemeljenih na procjenjivanju i praćenju razvoja djeteta ▪ formiranje, dopunjavanje i poticajno oblikovanje prostora kao preduvjeta slobodnog djetetovog izbora aktivnosti (kutići/ centri aktivnosti) ▪ unapređivanje različitih oblika suradnje s roditeljima i njihovo uključivanje u odgojno-obrazovni proces ▪ živjeti i učiti prava djeteta, demokratskih vrijednosti i pluralizma

Prostorni, tehnički i materijalni uvjeti rada u najvećoj mogućoj mjeri su usklađeni su s potrebama djece te osim soba dnevnih boravaka i pripadajućih sanitarnih prostora, raspoložu dvoranom za tjelesni odgoj, otkrivenim i natkrivenim terasama, opremljenim dvorištima za igru, uređenim povrtnjacima i cvjetnjacima.

Organizacija prostorno-materijalnog okruženja u našem vrtiću organizirana je po centrima/kutićima aktivnosti oformljenim u sobama dnevnih boravaka i drugim prostorima vrtića (centri: likovnog izražavanja i stvaranja, istraživanja, građenja i prostornog oblikovanja, manipulativni, društvenih igara, dramskih, obiteljskih igara, početnog čitanja i pisanja,

senzomotorički, svjetlosti te povremeni centri za simboličke igre: „mali liječnik“, „frizerski centar“, centar kuhanja, mehanički i stolarski centar i drugi centri prema aktualnom interesu djece).

Ovako organizirano i uređeno prostorno-materijalno okruženje omogućuje kvalitetno provođenje odgojno- obrazovnog rada s djecom, različite individualne i skupne aktivnosti, igru, slobodno kretanje, objedovanje i spavanje (odmor). Brojni centri aktivnosti kontinuirano se mijenjaju i prilagođavaju prema konkretnim potrebama i aktualnim interesima djece određene odgojne skupine. Također, u svakoj sobi dnevnog boravka postoje i centri za osamu, u okviru kojih se djeca mogu izdvojiti i odmoriti ukoliko im je to potrebno.

Oprema i namještaj su funkcionalni, vedrih boja, estetskog izgleda i primjereni dječjoj dobi i potrebama. Materijali i sredstva koji se nude djeci, razvojno su primjereni te potiču njihovo kreativno izražavanje. Izrađeni su u skladu s dječjim potrebama, željama i interesima, a također pružaju mogućnost razvijanja novih interesa i sposobnosti te potiču razvoj cjelovite ličnosti djeteta. Okruženje za učenje djeci pruža brojne mogućnosti za igru, istraživanje te samostalno aktivno učenje i stjecanje iskustva.

Skupine dijelimo prema kronološkoj dobi djeteta u jaslične skupine (od jedne do tri godine života i vrtične skupne (djeca od tri godine do polaska u školu). Sve naše skupine su dobno mješovite, što omogućuje kvalitetnu socijalnu interakciju i suradničko učenje djece različite dobi.

Ciljevi redovitih programa su stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti, doprinos kvaliteti njegova rasta, razvoja i učenja kroz igru i raznovrsne aktivnosti, komunikaciju, interakciju s prostorom i s djecom/odraslima uz partnerski odnos s roditeljima. U skladu s ostvarivanjem prava djece i uvažavanja različitosti, u naše programe uključena su i djeca s razvojnim teškoćama. Rad se ostvaruje kroz individualizirane programe usmjerene na dijete, njegove potrebe, interese i potencijale.

Tablica 2.1.2. Redoviti programi

Ciljevi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ poticanje cjelovitog psihofizičkog razvoja djeteta ▪ stvaranje uvjeta za potpun i skladan razvoj djetetove osobnosti ▪ zadovoljavanje specifičnih komunikacijskih, razvojnih i obrazovnih potreba djeteta ▪ osmišljavanje aktivnosti u kojima će dijete moći iskazivati svoje potencijale ▪ stvaranje kreativnog ozračja (raznovrsni materijali za učenje, istraživanje i kreativno stvaranje) ▪ usvajanje vještina potrebnih za zadovoljavajuće funkcioniranje u socijalnom okruženju adekvatno razvojnim mogućnostima i kasnijoj budućnosti
Namjena	<ul style="list-style-type: none"> ▪ djeca od navršene prve godine života do polaska u školu
Način realizacije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ integrirani i razvojni kurikulum ▪ prilagodba (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ poticajno materijalno okruženje koje potiče dijete na igru, istraživanja stjecanje znanja, vještina i navika ▪ paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti djece
Aspekti razvoja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tjelesni razvoj, rast i očuvanje zdravlja (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ socio-emocionalni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ spoznajni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo (ciljevi, zadaće, aktivnosti)
Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje spoznajnih kapaciteta u skladu s razvojnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima djeteta ▪ razvijanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja, stvaralačko izražavanje vlastitih ideja i poticanje kreativnosti u svim aktivnostima, područjima učenja i komunikacije ▪ osnaživanje razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje (komunikacije na materinskom i stranom jeziku, matematičke, digitalne, socijalne i građanske i kompetencije u prirodoslovlju, učiti kako učiti, inicijativnost i poduzetnost, kulturnu svijest i izražavanje), ▪ razvijanje svijesti o značaju zaštite i očuvanju prirodne i socijalne sredine ▪ poticanje razvoja motoričkih sposobnosti i spretnosti ▪ aktivno upoznavanje svijeta oko sebe, drugih ljudi i samog sebe, razvoj sposobnosti i osobina ličnosti, stjecanje novih oblika učenja, i ponašanja
Obilježja programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ dobno mješovite odgojne skupine (poticajna socijalna sredina za interakcij i suradničko učenje djece različite dobi) ▪ ostvaruju se u suradnji djece i odraslih: suradnja među djecom, suradnja između skupina, odraslima, obitelji i lokalnom zajednicom ▪ neposredno učenje kroz stjecanje izravnih iskustava i znanja kroz istraživanje okruženja, posjete, susrete i izlete ▪ individualizirani pristup ▪ stvaranje uvjeta za igru i samoorganizirajuće aktivnosti ▪ predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja ▪ praćenje i dokumentiranje procesa učenja djece i njihovih postignuća
Nositelji programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ educirani i kompetentni odgojitelji s potrebnim kvalifikacijama te ravnateljica ▪ podržavajući, zainteresiran i nedirektivni stav odgojitelja ▪ refleksije s djecom i stručnjacima
Vremenik programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pedagoška godina od 1. rujna 2016. do 31. kolovoza 2017. ▪ vrtić radi u okviru petodnevnog radnog tjedna (od ponedjeljka do petka) ▪ radno vrijeme vrtića od 6.30-16.30 sati (prema potrebama roditelja moguće je radno vrijeme vrtića postaviti fleksibilno)

Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tijekom ljetnih praznika (srpanj i kolovoz) organizirano „dežurstvo“ u objektima za potrebe roditelja i djece ▪ prostorno, materijalno, socijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese roditelja i djece te omogućuje igru i samoorganizirajuće aktivnosti djeteta/djece ▪ slobodno cirkuliranje djece i biranje prostora za igru ▪ vrijeme preklapanja radnog vremena odgojitelja iskorišteno za rad u manjim grupama te korištenje međuprostora i zajedničkih prostora ▪ doprinos cjelokupnom psihofizičkom razvoju djeteta ▪ doprinos razvoju zdravih navika i stilova života ▪ savladani razvojni zadaci i usvojene kompetencije prema mogućnostima i sposobnostima djeteta ▪ praćenje, dokumentiranje i vrednovanje procesa učenja djece i njihovih postignuća ▪ suradnički dijalog među sudionicima odgojno-obrazovnog procesa ▪ doprinos zajednica učenja na unapređivanju prostorno-materijalnog okruženja ▪ posredno: doprinos kvaliteti života djeteta u obitelji
----------------------------	---

2.2. PROGRAM PREDŠKOLE

Ciljevi programa predškole su osiguravanje okruženja u kojem će djeca razvijati svoje potencijale, zadovoljiti svoje aktualne interese i time steći znanja, vještine i navike koje će omogućiti uspješnu prilagodbu novim školskim uvjetima života.

Tablica 2.3.1. Predškola

Ciljevi predškole	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pružanje podrške i poticanje cjelovitog razvoja (tjelesnog, kognitivnog, društvenog, moralnog i duhovnog razvoja) ▪ doprinos stjecanju iskustava i spoznaja, izgrađivanje i razvijanje osobnosti, kompetencija, vještina i navika potrebnih za polazak u školu, dalje školovanje i život ▪ neposredni cilj: doprinos zrelosti/ gotovosti za život i rad u školi
Namjena	<ul style="list-style-type: none"> ▪ djeca koja do 1. rujna 2016. navršavaju 5,5 godina, odnosno do 31. ožujka 2017. navršavaju 6 godina starosti ▪ djeca polaznici redovitih programa Vrtića te djeca koja nisu polaznici redovitih programa
Način realizacije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama ▪ integrirani i razvojni kurikulum ▪ prilagodba (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ poticajno materijalno okruženje koje potiče dijete na igru, istraživanja stjecanje znanja, vještina i navika

<p>Aspekti razvoja</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ paralelno odvijanje mnoštva aktivnosti ▪ prostor: Dječji vrtić „Radost“ i Dječji vrtić „Borovo“
<p>Zadaće predškole</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tjelesni razvoj, rast i očuvanje zdravlja (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ socio-emocionalni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ spoznajni razvoj (ciljevi, zadaće, aktivnosti) ▪ govor, komunikacija, izražavanje i stvaralaštvo (ciljevi, zadaće, aktivnosti)
<p>Obilježja programa</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ razvijanje pozitivne slike o sebi i samopouzdanja te razvijanje osjećaja povjerenja u druge ▪ poticanje samostalnosti, individualnosti, radoznalosti, odgovornosti ▪ razvijanje socijalnih kompetencija u skladu s vrijednostima demokratski uređenog društva (humanizam i tolerancija na različitost te nenasilno rješavanje sukoba) ▪ razvijanje emocionalne inteligencije (sposobnost opažanja i praćenja vlastitih i tuđih emocionalnih reakcija, razumijevanje i upravljanje emocijama, donošenja odluka) ▪ razvijanje spoznajnih kapaciteta u skladu s razvojnim potrebama, mogućnostima i sposobnostima djeteta ▪ razvijanje komunikacijskih vještina potrebnih za nove oblike učenja, stvaralačko izražavanje vlastitih ideja i poticanje kreativnosti u svim aktivnostima, područjima učenja i komunikacije ▪ osnaživanje razvoja ključnih kompetencija za cjeloživotno učenje (komunikacije na materinskom i stranom jeziku, matematičke, digitalne, socijalne i građanske kompetencije i osnovne kompetencije u prirodoslovlju, učiti kako učiti, inicijativnost i poduzetnost, kulturnu svijest i izražavanje) ▪ razvijanje svijesti o značaju zaštite i očuvanju prirodne i socijalne sredine ▪ poticanje razvoja motoričkih sposobnosti i spretnosti ▪ aktivno upoznavanje svijeta oko sebe, drugih ljudi i samog sebe, razvoj sposobnosti i osobina ličnosti, stjecanje novih oblika učenja, i ponašanja
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama ▪ posebna pozornost se pridaje poticajnoj organizaciji socio-pedagoškog konteksta u kojem treba osmisliti, ponuditi izbor različitih aktivnosti i igara ▪ suradnja među djecom, suradnja između skupina, odraslima, obitelji i lokalnom zajednicom ▪ neposredno učenje kroz stjecanje izravnih iskustava i znanja kroz istraživanje okruženja, posjete, susrete i izlete ▪ individualizirani pristup ▪ stvaranje uvjeta za igru i samoorganizirajuće aktivnosti ▪ predlaganje novih mogućnosti za igru, stvaranje, promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja ▪ praćenje i dokumentiranje procesa učenja djece i njihovih postignuća

Nositelji programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ odgojiteljice u stalnom radnom odnosu: <ol style="list-style-type: none"> a) Vedrana Tepavac, Zagorka Letica - realizacija aktivnosti na srpskom jeziku b) Maja Kozmar, Vesna Lada - realizacija aktivnosti na hrvatskom jeziku
Vremenik programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ trajanje programa: 250 sati godišnje u periodu 1.listopada 2016.-31.svibnja 2017. (trajanje 8 mjeseci tijekom godine) ▪ vrijeme provođenja: prijednevni sati od 9.30-11.00 sati, 5x tjedno u trajanju 1.5 sata; ostatak sati planiran je za ostale aktivnosti (posjete, susrete, manifestacije, svečanosti, izleti i drugo) ▪ polaznici predškole integrirani su u rad cjelovitih redovitih programa u starijim odgojnim skupinama
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prostorno, materijalno, socijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese roditelja i djece te omogućuje igru i samoorganizirajuće aktivnosti djeteta/djece ▪ slobodno cirkuliranje djece i biranje prostora za igru ▪ planirani materijali i aktivnosti koji omogućavaju nesmetanu komunikaciju s vršnjacima i odraslima ▪ realizirani sadržaji koji potiču razvoj kompetencija potrebnih za uspješan polazak u školu (motoričkih sposobnosti, komunikacijskih vještina, autonomija, matematičke i predčitalačke vještine) ▪ doprinos cjelokupnom psihofizičkom razvoju djeteta, savladani razvojni zadaci bitni za polazak u školu ▪ savladani razvojni zadaci i usvojene kompetencije prema mogućnostima i sposobnostima djeteta ▪ djeca su pripremljena za polazak u školu, usvojila su potrebne kompetencije ▪ evaluacija odgojno-obrazovnog rada po etapama/temama (tjedno, mjesečno, tromjesečno, godišnje, portfolio djeteta), drugi izvori (evidencija suradnje s roditeljima i lokalnom zajednicom, zapisnici tima za provođenje programa: radni dogovori, analize, praćenje, dokumentiranje i vrednovanje procesa učenja djece i njihovih postignuća) ▪ suradnički dijalog među sudionicima odgojno-obrazovnog procesa ▪ posredno: doprinos kvaliteti života djeteta u obitelji

2.3. PROGRAM RANOG UČENJA ENGLESKOG JEZIKA

Provedba kratkog programa izvanškolskog učenja stranog, engleskog jezika, u organizaciji je u tijeku. Naime, u tijeku je ispunjavanje zakonskih procedura za provedbu programa ranog učenja engleskog jezika izvoditelja Udruge za rano učenje „Lingapanga“ Vukovar, koja ima verificiran kraći program ranog učenja engleskog jezika za djecu predškolske dobi.

Tablica 2.3.1. Rano učenje engleskog jezika

Ciljevi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poticati početno učenje engleskog jezika, ljubav za engleski jezik i njegovu aktivnu primjenu u svakodnevnim spontanima igrama i aktivnostima, te upoznati elemente kulture engleskog govornog područja.
Zadaće	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zadaće: jezičke, razvojne, interkulturalne, ▪ Razvijati kod djeteta interes i pozitivnu motivaciju (ljubav) za početno učenje engleskog jezika, ▪ Poticati dijete na slušanje, razumijevanje i komuniciranje na engleskom jeziku u spontanima i planiranim aktivnostima ▪ Poticati i podržavati djetetov interes za usvajanje engleskog jezika, Razvijati osjetljivost na drugi fonološki sustav, ▪ Poticati razvoj osjetljivosti djeteta za ritam, intonaciju i izgovor engleskog jezika kao osnovnih jezičnih elementa, ▪ Poticati dijete na različite oblike kreativnog izražavanja i stvaranja, ▪ Razvijati osjećaj sigurnosti i samopouzdanja u spontanom izražavanju na engleskom jeziku, ▪ Razvijati interes djeteta za druge ljude i zemlje postupnim uvođenjem u svijet strane kulture, ▪ Razvijati motivaciju za daljnjim učenjem stranog jezika.
Namjena programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vannastavni kraći program ▪ Djeca dobi 5 i 6 godina prema interesu
Nositelji programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Program će ostvarivati djelatnici / volonteri Udruge Andrea Anić Petrović, prof. engleskog jezika i književnosti i pedagogije
Način realizacije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poticajni kontekst u sobama dnevnih boravaka: didaktičke igračke, radni materijali (slagalice, puzzle, memory, slikovne pamtilice i prepoznavalice i sl.), slikovnice, dječje enciklopedije, slikovni rječnici, priručnici, CD-romovi, izvorne audio i video kazete i CD-romovi, flash kartice (Food, Animals i druge), Kompleti („Jack in the Box“, Teaching with Bear“ i drugi kompleti), ▪ Sredstva: AV sredstva – multimedijско nastavničko računalo, LCD projektor, originalni CD-ROM i MultiROM materijali za učenje jezika, muzičke linije s CD playerom, audio vrpce s pjesmicama i brojalicama prema programu igraonice, ▪ Kroz različite vrste aktivnosti (komunikacijske, glazbene, plesne i druge, situacijsko učenje, igra, svrhovite aktivnosti za dijete) usmjerene na cjelovit razvoj djeteta.
Vremenik programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Trajanje programa 62 sata godišnje, ▪ Dinamika izvođenja programa je 2x35 minuta tjedno, ▪ Raspored dana u tjednu i vrijeme provedbe izvannastavne aktivnosti bit će realizirano u dogovoru s roditeljima i organizatorom
Očekivani ishodi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Slušanje: Dijete će razumjeti poznate riječi i osnovne fraze koje se odnose na njega, njegovu obitelj i neposrednu konkretnu okolinu ako sugovornik govori polako i razgovijetno, ▪ Govorna interakcija: Dijete će moći voditi jednostavnu konverzaciju, moći će postavljati i odgovarati na jednostavna pitanja o dobro poznatim temama ili da bi zadovoljilo svoje potrebe, ▪ Govorna produkcija: Dijete će moći koristiti jednostavne fraze i rečenice da bi opisalo gdje živi i s kim živi.

2.4. VODENI VRTIĆ 1

Tablica 2.4.1. Vodeni vrtić

Ciljevi	<ul style="list-style-type: none"> Upoznavanje s vodenim medijem, oslobađanje straha od vode, razvijanje sigurnosti na vodi i pripremanje za obuku plivanja
Sadržaji i aktivnosti	<ul style="list-style-type: none"> Plivačke igre u vodi, učenje na zabavan i kreativan način, vježbe na suhom, vježbe i igre u vodi (vježbe za rad nogu, vježbe za rad ruku, razvoj koordinacije i drugo).
Namjena programa	<ul style="list-style-type: none"> Obogaćivanje redovitih programa rada s djecom, Djeca dobi 5 i 6 godina prema interesu
Nositelji programa	<ul style="list-style-type: none"> Vinkovački plivački klub, Periska d.o.o.
Vremenik programa	<ul style="list-style-type: none"> Trajanje programa 10 sati, Dinamika provedbe: listopad-studeni, 5X2 sata
Očekivani ishodi	<ul style="list-style-type: none"> Dijete naviknuto na vodu, slobodno i bez straha boravi, kreće se i igra u vodi, Dijete uživa u prijatnom i zabavnom okruženju, Usvojene motoričke vještine kako bi voda za dijete postala zdrava i ugodna sredina, Utjecaj na pravilan rast i razvoj, Utjecaj na usvajanje pozitivnih navika i socijalizaciju djeteta.

3. ZADATCI ODGOJNO-OBRAZOVNOG RADA NA RAZINI VRTIĆA

Tijekom godine nastavit ćemo provedbu aktivnosti na poticanju znatiželje i aktivnog i stvaralačkog odnosa djeteta prema okolini i svijetu koji ga okružuje te razvijati osjećaje i početna shvaćanja o vrijednostima rada i čuvanja prirodnih, materijalnih i kulturnih dobara: S tim u svezi kreirat ćemo poticajna okruženja u funkciji igre, učenja i razvoja djeteta primjenom suvremenih procesa učenja te poticanja suradnje djece i odraslih.

Tablica 3.1. Zadaci odgojno-obrazovnog rada na nivou ustanove

Ciljevi i zadaće	Sadržaji i aktivnosti (ovisno o interesu djece)
<p>Cilj:</p> <ul style="list-style-type: none"> Poticati znatiželjan, aktivan, stvaralački odnos djeteta prema okolini te razvijati osjećaje i početna shvaćanja o vrijednostima rada i čuvanja prirodnih, materijalnih i kulturnih dobara <p>Zadaće:</p> <ul style="list-style-type: none"> Razvijati ljubav prema prirodi i 	<ul style="list-style-type: none"> Aranžiranje poticajnog okruženja (odlasci u prirodu i posjete: park, šuma, livada, polja, farme, ZOO vrt, povrtnjaci, voćnjaci.., kao mjesta aktivnog stjecanja znanja o okolišu Ekološke aktivnosti, ispitivanje i istraživanje okoliša, izravna iskustva (posjete: šume, polja, parkovi, staništa, seosko dvorište, ZOO vrt) Promatranje, jednostavni pokusi, istraživanje, eksperimentiranje, rješavanje problema, rad, različiti oblici izražavanja i stvaranja Integrirani modeli obrazovanja za okoliš, praktičan rad, rad na projektima, upoznavanje djece s

motivaciju da se ona čuva i unapređuje

- Poticati razvoj osjetljivosti za kulturne različitosti i raznovrsnosti svijeta prirode
- Izgrađivati znanja, stavove i pozitivne odnose prema okolišu u akciji i ponašanju (reduciranje neumjerene potrošnje, poštivanje svakog prirodnog materijala i energije)
- Ostvarivati u svakodnevnom životu razvojna i participativna prava djece te usvajanje znanja i ponašanja za očuvanje vlastitih prava i prava drugih
- Razvijati senzibilitet, ekološku svijest i osjećaje odgovornosti za ekološku situaciju u svom okruženju

Obilježja aktivnosti

opasnostima

- Vremenski ciklusi, kalendar godišnjih doba (upoznavanje karakteristika godišnjih doba i vremenskih prilika)
- Zajedničke aktivnosti roditelja i djece: radne akcije (uređenje dvorišta i soba dnevnih boravaka, humanitarne i druge akcije)
- Praktične aktivnosti: sadnja bilja, sakupljanje ljekovitog bilja, rad u povrtnjaku, briga o kućnim ljubimcima
- Oplemenjivanje tla-kompostište, izrada recikliranog papira, gospodarenje otpadom
- Sakupljanje adaptiranog pribora i materijala, ponovna uporaba (recikliranje, popravci, prepravci, izrada novih igračaka i predmeta)
- Izrada albuma, slikovnica, mapa i zbirki, didaktičkog materijala, letaka, brošura, plakata

- primjena suvremenih procesa učenja djece zasnovanih na najnovijim znanstvenim spoznajama (otkrivanje, istraživanje, eksperimentiranje, rad djece na projektima, praktične aktivnosti, učenje činjenjem)
- razvojni, integrirani, interaktivni pristup razvoju i učenju djeteta pri čemu se dijete promatra kao aktivno, interaktivno i kreativno biće
- posebna pozornost se pridaje poticajnoj organizaciji u kojoj treba osmisliti aktivnosti i projekte koji će biti integrirani u sve aktivnosti i cjelokupan život vrtića
- pristupi u radu: interdisciplinarni i multidisciplinarni model
- u provedbi aktivnosti naglasak stavljen na situacijsko i iskustveno učenje
- suradnja među djecom, suradnja između skupina, odraslima, obitelji i lokalnom zajednicom
- neposredno učenje kroz stjecanje izravnih iskustava i znanja kroz istraživanje okruženja, posjete, susrete i izlete, eko akcije
- stvaranje uvjeta koji doprinose spoznavanju složenih procesa i pojava s kojima se djeca susreću
- predlaganje novih mogućnosti za promatranje, otkrivanje, traženje i učenje novih rješenja
- praćenje i dokumentiranje procesa učenja djece i njihovih postignuća

Nositelji aktivnosti

- primarno djeca i odgojitelji
- roditelji, volonteri, drugi čimbenici u okruženju

Vremenik

- kontinuirano tijekom godine

Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> ▪ prema interesu djece i realnim mogućnostima u prirodnom okruženju ▪ prostorno, materijalno, socijalno i vremensko okruženje zadovoljava potrebe i interese te omogućuje igru, samoorganizirajuće aktivnosti i učenje djeteta/djece kroz situacijsko i iskustveno učenje ▪ sve skupine provode eko aktivnosti i/ili eko projekte primjerene dobi djece i dokumentiraju ih ▪ doprinos razvoju sposobnosti doživljavanja i razumijevanja životne sredine ▪ obilježavanje eko datuma ▪ uređivanje ekološkog i estetskog okoliša koji razvija svijest o povezanosti prirode i čovjeka ▪ uređeni eko povrtnjaci, zasađeni cvjetnjaci u dvorištima vrtića, njega sadnica voća ▪ sudjelovanje u eko akcijama u vrtiću i zajednici ▪ kreirani centri za individualni rad i rad u manjim grupama u međuprostorima vrtića, prema interesima djece ▪ doprinos cjelokupnom razvoju djeteta ▪ doprinos razvoju ekološke svijesti i ekološki prihvatljivog ponašanja u svakodnevnom životu ▪ doprinos razvoju radnih navika kod djeteta ▪ savladani razvojni zadaci i usvojene kompetencije prema mogućnostima i sposobnostima djeteta ▪ suradnički dijalog među sudionicima odgojno-obrazovnog procesa (dijete-djeca-odrasli) ▪ doprinos razvoju zdravih i ekološki održivih stilova života
----------------------------	---

Pri kreiranju sadržajne koncepcije provodit ćemo različite vrste aktivnosti prilagođene konkretnim potrebama odgojne skupine i djece te okolnostima okruženja, u cilju obogaćivanja sadržaja rada temama održivosti s aspekta obilježavanja pojedinih svjetskih i međunarodnih dana, očuvanja kulturne baštine i drugih aspekata održivosti.

Tablica 3.2. Obogaćivanje sadržaja rada blagdanima, proslavama, svečanostima, izletima

Mjesec	Tematski sadržaji
Rujan	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prilagodba ▪ Hrvatski olimpijski dan ▪ Prvi dan jeseni ▪ Dan policije ▪ Posjeta Gradskom muzeju i Arheološkom lokalitetu Vučedol
Listopad, studeni, prosinac	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Međunarodni dan starijih osoba ▪ Vodeni vrtić 1

	<ul style="list-style-type: none"> ▪Dječji tjedan/Otvorena vrata Vrtića ▪Rekreacijsko jahanje, Dani plodova zemlje ▪Jesenski ciklus, Vrtić u šumi: Adica, Jesenska svečanost ▪Dan neovisnosti, Svjetski dan štednje ▪Dan svih svetih ▪Mjesec hrvatske knjige, Moj grad ▪Međunarodni dan djeteta ▪Zimski ciklus: Sveti Nikola, Božić, Nova godina, Otvorena vrata Vrtića
<p>Siječanj, veljača, ožujak</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪Božićni i Uskršnji ciklus, Sveti Sava ▪Mala škola klizanja ▪Valentinovo, Maskenbal, Maškare ▪Međunarodni dan materinskog jezika ▪Proljetni ciklus, Vukovarsko lutkarsko proljeće ▪Svjetski dan voda
<p>Travanj, svibanj, lipanj</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪Uskrs ▪Međunarodni dan dječje knjige ▪Svjetski dan zdravlja, Dan planeta Zemlje ▪Međunarodni praznik rada ▪Dan grada Vukovara, Dan hrvatskih vatrogasaca ▪Međunarodni dan obitelji ▪ Olimpijski festival dječjih vrtića, Mala Olimpijada ▪Međunarodni dan biološke raznolikosti, Svjetski dan okoliša, Vodeni vrtić 2 ▪Korak do škole (uzajamne posjete) ▪Dan državnosti, Dan antifašističke borbe ▪Završne svečanosti u vrtićima, Ljetni ciklus

U cilju očuvanja i njegovanja osobnog, nacionalnog, kulturnog identiteta srpske nacionalne manjine te stvaranja temelja za interkulturalne veze i interkulturalnu komunikaciju, u kurikulum vrtića ugrađuju se sadržaji za razvijanje pozitivne slike o sebi i samopoštovanja, njegovanja i razvijanja materinskog jezika, poticanja učenja hrvatskog (književnog) jezika kao službenog jezika, razvijanja osjećaja za kulturnu baštinu svog naroda i baštinu i kulturu većinskog hrvatskog naroda i drugih naroda i nacionalnosti, poticanje razvoja osjetljivosti za različitosti među ljudima te promicanje načela inkluzije i ravnopravnosti kao i promicanje proaktivnog i konstruktivnog sudjelovanja u životu zajednice.

Osim provođenja raznovrsnih sadržaja i aktivnosti prema interesima djece te aktivnosti za razvoj pozitivne slike o sebi, u odgojno-obrazovni rad inkorporiraju se i sadržaji rada na njegovanju srpske tradicije i kulture (dnevni rituali obitelji, tradicionalne igre, narodne izreke i poslovice, stari zanati i predmeti, elementi folklor, njegovanje narodnih običaja i

pravoslavnih vjerskih blagdana, bogaćenje spoznaja o djelima poznatih ličnosti iz svijeta nauke, tehnike i umjetnosti, upoznavanje s građevinama i objektima, posjete, izleti i druge aktivnosti). Djeca se također upoznaju s povijesnom te materijalnom i duhovnom baštinom većinskog naroda kroz posjete i upoznavanje s objektima, građevinama, običajima, djelima i ljudima iz svijeta nauke i umjetnosti, sudjelovanjem u događanjima i manifestacijama za djecu na razini grada, upoznavanjem značajki lokalnog, a kasnije i šireg okoliša.

4. SURADNJA S RODITELJIMA

Ciljevi i zadaci u suradnji s roditeljima su težnje u osnaživanju Vrtića u pružanju što kvalitetnije podrške roditeljima u interesu djece. Osnovni cilj unapređivanja suradnje s roditeljima bit će poticanje roditelja na aktivno sudjelovanje u životu i radu djeteta, odgojno-obrazovne skupine i vrtića. Bitne zadaće na unapređivanju rada s roditeljima bit će uspostavljanje dvosmjerne suradnje i komunikacije i motiviranje roditelja na aktivno uključivanje u ostvarivanje postavljenog cilja.

U ostvarivanje postavljenog cilja težimo ostvariti najveću moguću dobrobiti za dijete i pružiti kvalitetne uvjete odrastanja, razvoja i učenja djeteta te ćemo suradnju ostvarivati u odnosima na dijete, odgojitelje i druge stručne radnike i na roditelje:

Tablica 4.1. Zadaće, sadržaji i aktivnosti suradnje s roditeljima

Zadaće, sadržaji i aktivnosti	
Dijete	<ul style="list-style-type: none"> ▪ proces prilagodbe na vrtić: pomoći u procesu prilagodbe, reduciranje separacijskog straha ▪ omogućiti postupnu prilagodbu i zajednički boravak roditelja i djeteta u skupini ▪ spoznavanje roditeljske uloge u podupiranju interesa i sposobnosti djeteta ▪ sudjelovanje u planiranju odgojno-obrazovnog rada u najboljem interesu djeteta ▪ sudjelovanje u neposrednom izvođenju odgojno-obrazovnog procesa, /programa i vrednovanju postignuća
Odgojitelji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ inicijalni razgovor i dogovor s roditeljima o načinu uključivanja djeteta u vrtić ▪ uspostavljanje otvorene i iskrene komunikacije ▪ aktivno sudjelovanje u životu i radu odgojno-obrazovne skupine kroz različite oblike posrednog i neposrednog sudjelovanja (roditelji kao: volonteri, promatrači, pomagači, instruktori, realizatori, organizatori, koordinatori)
Roditelji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ pružanje informacija o djelatnosti vrtića ▪ pomoći roditelju u jačanju roditeljskih kompetencija

Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> ▪ suradnja pri neposrednom izvođenju odgojno-obrazovnog rada ▪ razmatranje i donošenje zajedničkih odluka o strategijama u rješavanju razvojnih problema djeteta ▪ dobar odnos i zdrava komunikacija na relacijama djetete-roditelj-odgojitelj ▪ približavanje roditelja vrtiću i vrtića roditelju ▪ doprinos jačanju roditeljskih kompetencija ▪ usklađenost odgojnih utjecaja i zajedničko rješavanje razvojnih problema djeteta ▪ doprinos izgradnji uzajamnog povjerenju, uvažavanju, objektivnosti te otvorenoj i iskrenoj komunikaciji ▪ doprinos roditelja u koncipiranju, provođenju i vrednovanju odgojno-obrazovnog rada i rada vrtića ▪ doprinos adekvatnom zadovoljavanju potreba djeteta i roditelja ▪ doprinos kvaliteti rasta, razvoja i učenja djeteta
----------------------------	---

Postojeće oblike i sadržaje suradnje (svakodnevna razmjena informacija, roditeljski sastanci, individualni kontakti, neposredno i posredno sudjelovanje u odgojno-obrazovnom radu, zajednička druženja djece i roditelja u vrtiću i prirodi, humanitarne akcije, volonterski rad i druge) proširit ćemo novim programima za roditelje: program za Rastimo zajedno i kreativne radionice.

Program „Rastimo zajedno“ je u okviru UNICEF-ovog Programa za rani razvoj djece i poticajno roditeljstvo ("Prve tri su najvažnije"). Osnovni cilj programa je osnaživanja suradnika u predškolskim ustanovama za pružanje podrške roditeljima u najboljem interesu djece. Program konceptualno-programski vode prof. dr. Ninoslava Pećnik i prof. Branka Starc, dok je logističko-organizacijska podrška osigurana iz Ureda UNICEF-a.

Tablica 4.2. Program „Rastimo zajedno“

Ciljevi programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stjecanje roditeljskih kompetencija za dobrobit djeteta ▪ stjecanje novih spoznaja o razvoju i učenju djeteta ▪ stjecanje spoznaja o znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta ▪ stjecanje spoznaja o potrebama djece i načinima njihovog zadovoljavanja ▪ razvijanje kompetencija za kvalitetne odnose s djetetom ▪ razvijanje komunikacijskih vještina ▪ kreiranje poticajnog okruženja u kojemu roditelji s voditeljicama radionica i s drugim roditeljima razmjenjuju ideje o roditeljstvu (načini, odnos prema djetetu, upoznaju sebe u roditeljskoj ulozi)
Namjena programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ primarno za roditelje djece rane dobi ▪ omogućiti protok informacija, znanja, vještina potrebnih u kvalitetnom ispunjavanju roditeljske uloge ▪ podrška roditeljima u razvijanju roditeljskih kompetencija ▪ promoviranje rasta i razvoja uspješnog roditelja i djeteta

Voditelji programa	<ul style="list-style-type: none"> ▪ stručne radnice koje su prošle edukaciju za provedbu programa: Jarmila Karlaš, Zagorka Letica, Sanja Božić
Način realizacije	<ul style="list-style-type: none"> ▪ 11 edukacijsko-komunikacijskih radionica u trajanju po 2 sata ▪ broj roditelja: do 12 ▪ raspored dana u vrijeme provedbe u dogovoru s roditeljima ▪ teme radionica: Roditelji 21. Stoljeća, Roditeljstvo u najboljem interesu djeteta, Roditeljski ciljevi, Sva naša djeca i kako ih volimo, Slušanje-vještina roditeljstva, Kako dijete uči o svijetu oko sebe, Postavljanje granica, Biramo i kreiramo rješenja, Još želim znati, Biti roditelj: utjecaj i izbori, Završetak i novi početak
Dokumentiranje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ evidencije o provedbi radionica, upitnici i evaluacijske liste, plakati, foto zapisi, zabilješke
Vrednovanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ upitnici i evaluacijske liste za roditelje prije početka i na kraju programa ▪ evaluacija voditelja radionica nakon svake provedene radionice
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> ▪ roditelji upoznati o kvalitetnom roditeljstvu za dobrobit djeteta ▪ roditelji upoznati sa znanstvenim stajalištima o pozitivnoj interakciji roditelja i djeteta ▪ bolje spoznavanje sebe u ulozi roditelja ▪ stečene roditeljske kompetencije za uspješno roditeljstvo ▪ promišljanje i preispitivanje o vlastitim stajalištima i ponašanjima u odnosu na dijete ▪ osviješteni odnosi prema djetetu te usvojene nove spoznaje o kvalitetnim odnosima na relacijama roditelj-dijete ▪ usvojene spoznaje o potrebama djeteta i načinima njihovog zadovoljavanja ▪ usvojene komunikacijske vještine u komunikaciji s djecom rane dobi i interpersonalnoj komunikaciji s odraslima ▪ doprinos razvoju samopouzdanja u roditeljskoj ulozi i u životu

Tablica 4.3. Kreativne radionice

Cilj radionica	<ul style="list-style-type: none"> ▪ omogućiti roditeljima izražavanje svoje kreativnosti u različitim područjima (primijenjena umjetnost, praktično-radne, dramske, plesne...) ▪ stjecanje vještina i kompetencija kroz iskustveno učenje ▪ primjena osobnog iskustva i stjecanje novih uvida ▪ razmjena kreativnih ideja i iskustava s drugima ▪ usavršavanje vještina i strategija koje potiču kreativne izvedbe ▪ ohrabrivanje samopouzdanja, samopoštovanja i spremnosti na preuzimanje rizika
Namjena	<ul style="list-style-type: none"> ▪ roditelji koji iskažu interes za kreativne radionice u okviru odgojne skupine ▪ roditelji koji žele podržati kreativnost djeteta u zajedničkim aktivnostima

Nositelji	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ciklus radionica namijenjenih razvijanju kreativnog izražavanja djeteta i roditelja ▪ odgojitelji u suradnji s roditeljima i djecom
Vremenik	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Božićne i Uskrsne radionice ▪ Prigodne radionice (izrada kostima, rekvizita za dane maskenbala, završne svečanosti, izradu slikovnica, albuma, didaktičkog materijala...)
Dokumentiranje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Evidencija o radu radionice, foto i video zapisi, izložbe, plakati, zabilješke, ankete, evaluacijski listići
Očekivani rezultati	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ugodna i opuštena atmosfera ▪ ostvarena interakcija voditelja i sudionika te sudionika međusobno ▪ suradnički odnos roditelja-djeteta-odgojitelja ▪ doprinos razvoju kreativnosti, mašte te osjećaju samopoštovanja i postignuća ▪ uključivanje roditelja u život i rad vrtića, razmjena iskustava i vještina s drugima ▪ doprinos razvoju osjećaja pripadnosti odgojnoj skupini, vrtiću ▪ izrada tradicionalnih Božićnih i Uskršnjih čestitki, ukrasa, kazališnih predstava za djecu ▪ zajednička izrada sredstava koja djeca koriste u igri i aktivnostima

5. PRAĆENJE, DOKUMENTIRANJE I VREDNOVANJE RADA

Dokumentiranje odgojno-obrazovnog rada provodi se vođenjem pedagoške dokumentacije kroz pedagošku dokumentaciju odgojno-obrazovne skupine te dodatne dokumentacije o praćenju učenja i razvoja djeteta/djece. Pedagoška dokumentacija piše se dvojezično, na hrvatskom jeziku i latiničnom pismu te srpskom jeziku i ćirilničnom pismu.

Vođenje pedagoške dokumentacije usklađeno je s Pravilnikom o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću (NN br. 83 od 27. rujna 2001.) te sadrži sve propisane sastavnice te sadrži i dodatnu dokumentaciju u svezi razvoja djeteta i aktivnostima odgojitelja:

Tablica 5.1. Dokumentiranje pedagoškog rada

Pedagoška dokumentacija	Dodatna dokumentacija
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Orijentacijski plan i program odgojno-obrazovnog rada za određeno razdoblje-razvojne zadaće ▪ Organizacijski i materijalne uvjeti za ostvarivanje zadaća ▪ Aktivnosti za ostvarivanje razvojnih zadaća (sklopovi aktivnosti, teme, projekti...), suradnja sa stručnjacima, roditeljima i drugima radi ostvarivanja postavljenih zadaća, Važni datumi ▪ Tjedni plan i program odgojno-obrazovnog rada s propisanim 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dokumentiranje aktivnosti djece

<p>sastavnicama, Dnevnik rada s propisanim sastavnicama, Zabilješke na kraju tjedna</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Zajedničke aktivnosti djece i odraslih (izleti, druženja, svečanosti), priprema, zapažanja i zapisi ▪ Roditeljski sastanci: priprema, zaključci, zabilješke o radu ▪ Vrednovanje ostvarenog plana i programa: uvjeta ostvarivanje plana i programa, vrednovanje ostvarenosti razvojnih zadaća ▪ Zabilješke i napomene 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dokumentiranje aktivnosti odgojitelja
--	---

U cilju što kvalitetnijeg poticanja razvoja i učenja te boljeg i objektivnijeg razumijevanja djeteta i njegovih aktivnosti, razvijat ćemo različite tehnike praćenja i dokumentiranja aktivnosti djeteta/djece u realnim situacijama odgojno-obrazovnog procesa kao i praćenja i dokumentiranja vlastitog rada odgojitelja.

Osim neposrednog promatranja djeteta u aktivnostima kroz oblike vođenje zabilješki i protokola promatranja (pismeno snimanje, okruženje za učenje, vrste i trajanje aktivnosti, slijed operacija...), koristit ćemo i druge tehnike promatranja pomoću tehničkih pomagala (foto, audio i video zapisi) te tekstualne i slikovne zapise odgojitelja i djece. Dobivene pokazatelje koristit ćemo u svrhu interpretiranja pedagoških pojava, donošenja zaključaka i izradu smjernica za unapređivanje pojedinih segmenata rada s djetetom i djecom.

Tablica 5.2. Dodatna dokumentacija

Dokumentiranje aktivnosti djece	
▪Uratci djece (individualni i zajednički)	<ul style="list-style-type: none"> ▪slike i crteži djece, pisani uratci koji se oslanjaju na simbole (slova, brojevi, crteži), improvizirani grafikoni, pisma, albumi, slikovnice i knjige koje su izradila djeca i sl. ▪izričaji djece: verbalni, glazbom, pokretom, dramski izrazi
▪ Portfolio djeteta	<ul style="list-style-type: none"> ▪individualna dokumentacija o djeci, postignuća djece prema vremenu održavanja aktivnosti ili područjima učenja ▪foto, audio i video zapisi
▪Samorefleksija djece	<ul style="list-style-type: none"> ▪različiti individualni i zajednički uratci, prikazi, grafičke reprezentacije, konstrukcije ▪snimke razgovora ,foto i video snimke
▪Opserevacija postignuća djece	<ul style="list-style-type: none"> ▪praćenje postignuća i sposobnosti djece ▪anegdotske bilješke, foto i video zapisi
▪Individualni i grupni portfolio	<ul style="list-style-type: none"> ▪individualna i zajednička dokumentacija o različitim aspektima okruženja i njihovoj ulozi u oblikovanju kurikuluma, iskustvima i aktivnostima djece, socijalnim interakcijama djece, oblicima suradnje s roditeljima

Dokumentiranje aktivnosti odgojitelja	
▪Aktivnosti odgojitelja	▪pedagoška dokumentacija odgojne skupine, bilješke, foto, audio i video zapisi
▪Samorefleksije/zajedničke refleksije odgojitelja	▪samorefleksije i zajedničke refleksije odgojitelja i drugih stručnih radnika o kvaliteti: odgojno-obrazovnih intervencija, različitih aspekata i cjeline odgojno-obrazovnog procesa, suradnje s roditeljima, suradnje s članovima stručnog tima i drugim čimbenicima i sl.

Prikupljeni dokumenti omogućit će timsko planiranje i refleksiju u svrhu dogovaranja daljnjih smjernica rada, poticanje suradnje i samoučenje, kreiranje kvalitetnijeg i raznovrsnijeg okruženja te planiranje aktivnosti i pokretanje projekata prema interesu djeteta i djece. Osim jačanja profesionalnih i osobnih kompetencija odgojitelja u radu s djecom, praćenje i dokumentiranje rada doprinosit će jačanju kompetencije za suradnju, partnerstvo i timski rad (sustručnjaci, roditelji, lokalna zajednica) te kompetencije za razvoj profesionalne prakse (znanja: o ciljevima i načelima predškolskog odgoja, organizaciji odgojno-obrazovnog procesa, kreiranja i primjene instrumenata praćenja napredovanja djeteta, refleksiju osobnog iskustva i razmjenu znanja i praktičnih iskustava).

Vrednovanje i samovrednovanje sastavni su dio planiranja, programiranja, ostvarivanja planova i programa te ciljeva koje želimo ostvariti u radu. U međusobnom odnosu plana-ostvarenja i vrednovanja, predmet vrednovanja bit će vrednovanje svake navedene kategorije (planiranje, programiranje, ostvarenje i samovrednovanje) kako bismo dobili povratne informacije o učinkovitosti i kvaliteti rada. Praćenje i dokumentiranje rada omogućit će nam bolje sagledavanje slabosti, iznalaženje mogućnosti otklanjanja uočenih teškoća te projekciju razvoja i kontinuiranog poboljšanja kvalitete rada.

Tablica 5.3. Vrednovanje rada

Razina	Praćenje i vrednovanje
Odgojna skupina	<ul style="list-style-type: none"> ▪ napredovanje svakog djeteta i odgojne skupine ▪ odgojno-obrazovnog rada (tjedno, etapno, tromjesečno, godišnje) ▪ odgojno-obrazovnog procesa ▪ suradnje s roditeljima (periodično, tromjesečno, godišnje) ▪ suradnje s lokalnom zajednicom (periodično, godišnje) ▪ stručnog usavršavanja (periodično, godišnje) <p>▪ Izvori podataka: Knjiga pedagoške dokumentacije odgojne skupine, imenici, dosje djeteta, evidencije o uključivanju drugih stručnjaka u rad s djetetom s posebnim potrebama, individualiziran program rada s djetetom, portfolio djeteta, bilješke o djeci, zabilješke o praćenju napredovanja djeteta, zabilješke o uočenim teškoćama i poduzetim mjerama za njihovo otklanjanje, skale razvoja i ponašanja koje se primjenjuju najčešće početkom i krajem školske godine i češće ako je potrebno, video zapisi, zabilješke refleksive prakse, ček liste za</p>

<p>Posebni programi</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odgojne skupine ▪ roditelji <p>Vrtić</p>	<p>zajedničku procjenu odgojitelja i roditelja, rezultati upitnika za roditelje o kvaliteti provedenih zajedničkih aktivnosti i različitim oblicima suradnje, individualni planovi stručnog usavršavanja, zapisnici s radnih grupa, timova, zajednica učenja, portfolio odgojitelja</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Na razini realizacije pojedinih posebnih programa za djecu (PRECEDE, Upoznajemo svijet) i roditelje (Rastimo zajedno), evaluacija se vrši po planu samog programa i na osnovu instrumenata koji su specijalno za to izrađeni tijekom i po završetku programa ▪ Praćenje i kvalitativna i kvantitativna analiza i vrednovanje ostvarenosti Godišnjeg plana i programa rada Vrtića prema svim sastavnicama ▪ Izvori podataka: plan praćenja ostvarivanja Godišnjeg plana i programa rada Vrtića, evidencije o prijavljenim neispravnostima aparata, uređaja, opreme i evidencije o otklonjenim neispravnostima, ponude za različite nabavke i sklapanje ugovora, evidencije o provedenim mjerama sigurnosti i zaštite djeteta i radnika, evidencije spiskova potreba potrošnog materijala, evidencije o broju djece, evidencije o broju djece za vrijeme dežurstva, izvješća sa seminara i stručnih skupova, zapisnici, pedagoška dokumentacija odgojitelja i druga dokumentacija, programi i projekti koji se provode u Vrtiću, evidencije o radnom vremenu i drugo ▪ Najdetaljnije sumirani rezultati vrednovanja su sistematizirani u Godišnjem izvješću o radu Vrtića (od instrumenata se koriste tabele, grafikoni, analize) ▪ Na razini Vrtića postoje kvalitetna ostvarenja vrijedna postignuća vlastite prakse, koja se prezentiraju na Odgojiteljskim vijećima i stručnim skupovima koja oslikavaju stanje i aktualnosti u razvoju odgojno - obrazovne prakse ▪ Planiramo tijekom ove pedagoške godine formirati Tim za kvalitetu te se uključiti u projekt samovrednovanja rada ustanova ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja te koristiti metodologiju i instrumente za praćenje kvalitete rada. U proces vrednovanja rada Vrtića bit će uključeni roditelji i predstavnik Osnivača
<p>Vanjsko vrednovanje</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ministarstvo znanosti, obrazovanja i sporta ▪ Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje

6. PROJEKTI

Rad djece na projektu jedan je od oblika integriranog pristupa učenju u kojem se prepliću i povezuju praktične i kognitivne aktivnosti, koje potiču gotovo sve aspekte dječjeg razvoja. Promatramo ga iz perspektive aktivnog učenja u kojem se znanje postepeno konstruira kroz niz aktivnosti u suradnji s drugima te kreativnog odnosa djeteta prema odabranoj temi/problemu (koncipiranje teme i smjera kretanja, načini realizacije i vrednovanje svoga rada). Osnovne značajke projektnog pristupa su interes i motivacija djeteta/djece za učenje te stjecanje određenih spoznaja i predodžbi o pojedinim temama/problemima. Opća polazišta projektnog pristupa su postupno i izravno stjecanje iskustava i znanja o različitim sadržajima kurikuluma te razvoj odgovarajućih vještina (koje olakšavaju aktivno i odgovorno sudjelovanje) i korištenje stečenih iskustava i znanja.

Budući da djeca predškolske dobi imaju manje životnog iskustva, rad djece na projektima temelji se na prihvaćanju, poticanju, motiviranju i praćenju interesa i potreba djeteta/djece za projektnim aktivnostima. S obzirom na psihofizičke karakteristike, interes djeteta i doživljaj smislenosti učenja kao osnovnog kriterija za rad na projektu, odabir teme/problema kao i tijek rada na projektu nije moguće unaprijed planirati i strukturirati, niti odrediti smjer kretanja i vremensku dimenziju provedbe.

S obzirom da je interes djece nemoguće planirati unaprijed, ovdje su navedeni projekti prema izboru odgojitelja.

Tablica 6.1. Projekti

Projekt: Sve što raste htjelo bi da raste	
Namjena: djeca jasličke dobi	Suradnja: (su)stručnjaci, roditelji
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poticanje radoznalosti i urođene znatiželje za upoznavanjem biljnog i životinjskog svijeta, ▪ Poticanje na aktivno i iskustveno učenje o prirodi, ▪ Stvaranje temelja za učenje o prirodi i potrebi njenog čuvanja i njegovanja.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kreiranje prostorno materijalnog okruženja/ centri prirode (sadnja drveća, cvijeća, izrada hranilica za ptice), prikupljanje prirodnih materijala (grančice, lišće, kore drveta, perje, krzno, koža), ▪ Praktične i istraživačke aktivnosti, eksperimentiranje (istraživanje tekstura, veličina, boja, mirisa, eksperimentiranje likovnim tehnikama i materijalima), govorno-jezičke aktivnosti (Imenovanje i opisivanje predmeta i radnji), motoričke igre i aktivnosti.
Projekt: Moja prva slikovnica	
Namjena: djeca jasličke dobi	Suradnja: (su)stručnjaci, roditelji
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Poticanje, podržavanje i razvijanje	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upoznavanje djeteta s kutićem slikovnica, razgledanje

<p>interesa djeteta za slikovnice,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poticanje djeteta na govorno jezičke aktivnosti, ▪ Bogaćenje spoznaja o drugima (svijet oko mene), ▪ Poticanje djeteta na pravilan odnos prema slikovnicama. 	<p>slikovnica, „čitanje“ slikovnica, imenovanje predmeta i radnji, onomatopejsko glasanje,</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Igre imitacije (kretanja, glasanja, dramske igre, štapne, ginjol lutke i lutke na prstima), lutke, ▪ Izrada taktilnih slikovnica (istraživanje i upoznavanje tekstura, boja, veličina, mirisa...), ▪ Izrada individualnih slikovnica u suradnji s roditeljima „To sam ja“ (fotografije djece i obitelji, „crteži“, omiljeni predmeti i igre i slično).
---	---

Projekt: Bajke volim ja

Namjena: Djeca vrtićke dobi (3-4 godine)

Suradnja: roditelji, knjižnica, lokalna zajednica

Cilj:

- Razvoj interesa za čitanjem i prepričavanjem priča/bajki

Zadaće:

- Poticati socioemocionalni razvoj kroz empatiju (uživljavanje u različite uloge) te izražavanje različitih emocija,
- Poticati razvoj govora i komunikacijskih vještina, bogaćenje rječnika, razumijevanje govora, povezivanje događaja i radnji,
- Razvijati sposobnost doživljavanja i razumijevanja literarnih i scenskih djela, poticati razvoj mašte kreativnosti.

Igre, aktivnosti, sredstva

- Izražavanje i stvaranje (slikovnice, izrada plakata, priče/bajke, pričanje, prepričavanje),
- Istraživačko-spoznajne i taktilne aktivnosti (moja obitelj, čarobno ogledalce, otkrivanje sličnosti i različitosti realnog i svijeta bajki)
- Govorne aktivnosti: „pričam ti priču“, igre pamćenja, lutka nam priča priču, ja u svijetu bajki, dramske igre,
- Likovne, glazbene i motoričke aktivnosti: crtanje/slikanje različitim materijalima na različite teme i motive, ritmičke igre („Pačji ples“, „Zeko pleše“), pjevanje, ples, raznovrsna kretanja kroz „začaranu šumu“ i druge igre i aktivnosti,
- Obogaćivanje sadržaja i aktivnosti prema interesu djece.

Projekt Zdrava hrana

Namjena: Djeca dobi 3-4 godine

Suradnja: sustručnjaci, roditelji

Cilj:

- Pružanje podrške djetetu u očuvanju zdravlja pravilnom prehranom i razvijanje kulturnih navika pri konzumiranju hrane

Igre, aktivnosti, sredstva

- Integrirani sadržaji: prepoznavanje hrane po okusu i mirisu, upoznavanje i imenovanje, voća i povrća, praktične aktivnosti pri konzumiranju hrane,
- „Mini bonton“, kazališne dramske igre, stvaralačke igre, praktične aktivnosti u povrtnjaku, volontiranje: posjeta stomatologa i liječnika grupi-aktivnosti s djecom),

Projekt: Volim Dunav

Namjena: Djeca 5-7 godina

Suradnja: roditelji, knjižnica, lokalna zajednica

Cilj:

- Proširivanje spoznaja o rijeci i njenoj važnosti u životu te razvijanje svijesti o važnosti očuvanja prirodnih resursa

Zadaće:

- Bogatiti spoznaje djeteta o prirodnim resursima (rijeke, jezera, potoci, more) i prirodnim pojavama,
- Razvijati vještine uočavanja i zaključivanja (otkrivanje, istraživanje, rješavanje problemskih situacija),
- Poticati razvoj ekološke svijesti te razvoj odgovornog ponašanja prema vodi i prirodnim resursima,
- Omogućiti kreativno izražavanje i stvaranje (govorno, likovno, glazbeno).

Igre, aktivnosti, sredstva

- Istraživačko-spoznajne: vode na našoj Planeti, izvor i ušće Dunava, upoznavanje svojstava vode (agregatna stanja), kruženje vode u prirodi, snaga i značaj vode u živom svijetu; živi svijet u rijeci i oko rijeke, plovila,
- Govorne aktivnosti: priče „Tajne i zgrade nestajne rijeke“, „Putovanje jedne rijeke“, „Put vode“, pričanje i prepričavanje vlastitih iskustava i doživljaja djece s vodom,
- Likovne aktivnosti: crtanje/slikanje različitim tehnikama na različite teme („Ja na Dunavu“, „Čarobne kapljice“,
- Posjeta galeriji: Dunav u djelima likovnih umjetnika; izrađujemo maketu grada, izrađujemo korito rijeke,
- Glazbene aktivnosti: slušanje glazbe „Na lijepom plavom Dunavu“, pjesme za pjevanje: „Spasite vodu“, „Priroda i mi“, plesne improvizacije,
- Sredstva: šetnje do Dunava i Vuke, brošure, enciklopedije, sakupljanje razglednica, izrada plakata s motivima Dunava, globus, geografska karta Europe, plan grada i drugo.

Projekt: Istražujemo zvukove

Namjena: Djeca jasličke dobi

Suradnja: roditelji

Cilj:

- Razvijanje slušne osjetljivosti te poticanje prirodnog interesa djeteta za istraživanjem i stvaranjem zvuka;

Zadaće:

- Omogućiti istraživanje zvučnih predmeta koji nas okružuju, poticati razvoj sposobnosti proizvodnje zvukova, uočavati intenzitet zvuka (glasno, tiho), istraživati zvuke instrumenata, razvijati osjećaj za ritam, osigurati veselo ozračje u kojem će djeca izražavati radost i zainteresiranost

Igre, aktivnosti, sredstva

- Istraživačke aktivnosti (zvečke, udaraljke, šuškalice, bubanj, praporce, zvončići, pljeskanje; prigodno izrađeni materijali za igru; voda, glasanja raznih životinja, pjevanje, igre ritmom i pokretom i drugo)
- U suradnji s roditeljima: prikupljanje neoblikovanog materijala, izrada različitih zvučnih predmeta; radionica za izradu zvučnih predmeta, festival zvukova: zajedničke igre i aktivnosti djece i roditelja (roditelji osobnim primjerom pružaju djetetu podršku u istraživanju i stvaranju zvukova)

Projekt: Vučedol

Namjena: djeca dobi 5-7 godina		Suradnja: (su)stručnjaci, roditelji, lokalna zajednica	
Ciljevi i zadaće:		Igre, aktivnosti, sredstva	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Upoznavanje i proširivanje spoznaja o povijesti našeg grada, ▪ Upoznavanje s tradicijom i kulturom življenja Vučedolaca (nastambe, prehrana, obuća, odjeća, ukrasi), ▪ Razvijanje pozitivnih stavova o poštivanju i uvažavanju različitosti kroz povijest, ▪ Razvijanje osjećaja pripadnosti svom gradu i zavičaju. 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Posjete: Muzej vučedolske kulture, Arheološko nalazište Vučedol, Gradski muzej u Vukovaru, Dilj Vinkovci (opeka, glina), Kombinat „Borovo“ (koža), Etno-kuća u Adici, ▪ Razgledanje i upoznavanje s materijalnom baštinom (nastambe, odjeća i obuća, posuđe, kalendar), ▪ Sakupljačke aktivnosti (starine, razglednice i drugi slikovni materijali, mape, makete), ▪ Radno-praktične aktivnosti: izrada simbola grada (Vučedolska golubica, Vučedolska čizmica), izrada glinenih posuda i pokućstva, izrada odjeće, obuće i nakita), ▪ Izrada arheoloških vitrina-odlaganje uradaka. 	
Projekt: Upoznajemo svijet (Say Hello to the World) (međunarodni projekt)			
Namjena: Djeca dobi 5-7 godina		Suradnja: Dječji vrtić (Republika Slovenija)	
Ciljevi i zadaće:		Igre, aktivnosti, sredstva	
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bogaćenje spoznaja o užem i širem okruženju ▪ Razumijevanje različitosti, Upoznavanje i učenje sigurnog korištenja računala 		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integrirane aktivnosti (5 prstiju): To sam ja, Ja i moja obitelj, Moj vrtić, Moj grad, Moja država ▪ Raznovrsne aktivnosti za poticanje kreativnosti i mašte (pričanje, slikanje, crtanje, radno-praktične, umjetničke), Komunikacija preko skype-a. 	

LITERATURA

- Konvencija o pravima djeteta (2001.), Zagreb: Državni zavod za zaštitu obitelji, materinstva i mladeži.
- Nacrt Nacionalnog okvirnog kurikulum za rani i predškolski odgoj i obrazovanje, public.mzos.hr/fgs.axd?id=21856, 14. rujna 2014. 5
- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje (2011.), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Republika Hrvatska.
- Nacionalni kurikulum ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja (2014.), Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Republika Hrvatska.
- Pravilnik o obrascima i sadržaju pedagoške dokumentacije i evidencije o djeci u dječjem vrtiću. „Narodne novine“. br. 83/01.
- Pravilnik o upisu djece i ostvarivanju prava i obveza korisnika usluga programa predškolskih ustanova Grada Vukovara („Službeni vjesnik“ Grada Vukovara br. 7/00)
- Pećnik, N. i Starc, B. (2010). Roditeljstvo u najboljem interesu djeteta i podrška roditeljima djece najmlađe dobi. Ured UNICEF-a za Hrvatsku.
- Prijedlog koncepcije razvoja predškolskog odgoja. (1991). Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH. br. 7-8.
- Programsko usmjerenje odgoja i obrazovanja predškolske djece. (1991). Glasnik Ministarstva prosvjete i kulture RH. br. 7-8.
- Priručnik za samovrednovanje ustanova ranoga i predškolskog odgoja i obrazovanja (2012.), Nacionalni centar za vanjsko vrednovanje obrazovanja.
- Smjernice za strategiju odgoja, obrazovanja, znanosti i tehnologije Republike Hrvatske (2012.), Vlada Republike Hrvatske.
- Strategija obrazovanja, znanosti i tehnologije (2014.), Hrvatski sabor.